

Upravištvost: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ozadje nemirov v Palestini

Med obveznostmi, ki si jih je Anglija nakopala v svetovni vojni, je za angleški imperij ena najbolj nevarnih obljuba ustanovitve svobodne židovske države v Palestini. Za razmeroma skromno pomoč židovskih legij v boju proti Turkom in za vsekakor vsega upoštevanja vredno pomoč židovskega kapitala se je Anglija oddolžila židovskim nacionalistom, tako zvanim cionistom, z Balfourjevo izjavo z dne 2. novembra 1917, v kateri je obljubila, da bo po vojni ustanovila v Palestini lasten dom za one žide, ki so se naveličali večnega gostajstva v deželah drugih narodov in so za hrepeneli po lastni državnosti, kjer bi si sami lahko krojili zakone. Cionizem, ki si je nadel nalogo, poiskati za žide novo domovino, je stal vsekakor pred težko nalogo. Na ponudbo je imel Ugando v Afriki, govorilo se je obilno o naseljevanju židov v Južni Ameriki, končno pa je le zmaga stara težnja, naj se židovska država ustanovi v Palestini, pradedni domovini židovskega naroda.

Da ta rešitev ni bila posrečena, je na dlani. Pred vsem Palestina ni brezljubna dežela, marveč žive tam že dolga stoletja Arabci, ki so si jo osvojili z orožjem v roki in ki štejejo danes okoli 800.000 duš. Dalje je dežela takega značaja, da bi lahko prehranila kvečjemu trikratno število današnjega prebivalstva, pa še to le tedaj, ako bi se z izredno dragimi investicijami lahko odprle vse pridobitne možnosti. Vodenjejo so se teh pomanjkljivosti zavedali in polni meri, toda poznali so dobro dušo svojega naroda, ki bi ga ne bilo mogoče na nikak način pridobiti za pionirsko delo v Afriki in Ameriki in ki bi se v znatnejšem številu odzval pozivu samo, ako bi šlo za zopetno osvojitve zemlje pradedov. Ta psihološki moment je bil medtem, ko je cionizem, da so odbili boljše in ugodnejše ponudbe ter se zavzeli za Palestino.

Dobili so na svojo stran denarno močnice mecene, osobito med židovstvom Amerike, in na temelju Balfourjevega pisma so od Anglije v resnici dosegli izpolnitev širokogrudne obljube, ki pa v praksi ni mogla biti izvedena z ono velikopoteznostjo, o kateri so sanjali nacionalistični žide. Cionizem je imel na razpolago ogromna sredstva, da je nakupil prav znatna zemljišča, na kateri je lahko naselil one žide, ki so se hoteli posvetiti neposrednemu težkemu telesnemu delu kot poljedelci in obrtniki. Pred vsem se je intelektualstvo ogrelo za novo misel in židovski idealisti z vseh krajev sveta so sprva kar vrel v Palestino. Kolikor bolj pa se je množilo židovsko prebivalstvo, ki je takoj sploščala imelo pred domačini ogromno prednost denarno močnice cionistične organizacije, toliko bolj je tudi rastel verski in nacionalni odpor proti vsiljenemu na strani Arabcev. V Londonu so kmalu uvideli, kako velika nevarnost nastaja v Palestini za angleški imperij, pa so zato občutno omejili kvoto vsakoletnih židovskih doseljencev. Angleži so spoznali, da se za žide ne smejo zavzemati preveč, ako nečajo vzbuditi odpora vsega islamskega sveta. Na drugi strani so cionisti le majhen del 14 milijonskega židovskega naroda in imajo v lastnih vrstah mnogo nasprotnikov. Angležem zato izbor ni bil težak: postavili so se proti težnjam cionistov in na vse mogoče načine otežkočili nadaljnje priseljevanje židovskih množic.

Kakor pa vse kaže, so omejitveni ukrepi prišli precej pozno, kajti iz neznanke manjšine židovskega prebivalstva, ki je živelo dotlej popolnoma v miru in slogi z Arabci, je narasla z leti upoštevanja vredna manjšina 400.000 židov. Bilo je le še vprašanje časa, kdaj bodo stari prebivalci in novi naseljenci zamenjali vloge. Pri tem je treba poudariti še višjo kulturno in civilizacijsko stopnjo prihajajočega življa, zlasti pa njegovo denarno moč ter moralno zaledje, ki so ga novi naseljenci imeli v svetovnem židovstvu.

Mora se tudi priznati, da so židje z naporom vseh sil in z izrednimi stroški izpremenili marsikak nenaseljeni del Palestine v civilizirano pokrajino. Izsuševali so močvirja in v boju s puščavo izpremenili velike dele peščinih tal v rodovitna polja. Vsakomur je znano, da so pri Jafi zgradili moderno mesto Tel Aviv, ki je postalo kulturno in gospodarsko središče ter poleg Jeruzalema edino mesto v Palestini z židovsko večino. Bedni Arabci seveda niso bili kos pritisku mogočnega kapitala in naj so cionisti delali še tako oprezo, niso mogli izostati trenja med Arabci in novodošleci. Gotovo bo veliko resnice tudi na pritožbah Arabcev, ki pravijo, da je samozavest in oholost priseljenec rasla z vsakim dnevom. Ugovor židov, da so prinesli v deželo mnogo denarja in poživili gospodarsko življenje, zavračajo Arabci z ugotovitvijo, da se gospodarski napredek čuti samo pri židih in da so vse investicije namenjene le njihovim interesom.

To so elementi spora dveh semitskih narodov, spora, ki bo po vsej priliki ostal večni, dokler ne podleže eden izmed tekmecev. Angliji je ta problem se-

Kriza Društva narodov

Spor med Francijo in Anglijo o načinu izvajanja določb pakta Društva narodov vedno bolj zaostrejuje krizo ženevske ustanove in sili k njeni reformi

Ženeva, 24. aprila. r. Nasprotja, ki so se pojavila med Francijo in Anglijo na eni strani zaradi italijansko-abeinskega, na drugi strani pa zaradi francosko-nemškega spora, postajajo vedno bolj očitna. Vedno bolj jasno pa se tudi kaže, da bo od tega odvisen ne samo nadaljnji razvoj teh sporov, marveč tudi usoda Društva narodov, ki je že od početka abesinskega konflikta v nekaki latentni krizi. Nasprotja med Francijo in Anglijo so se pojavila zaradi tolmačenja posameznih določb pakta Društva narodov in načina njihovega izvajanja. Eni kakor drugi si prizadevajo, da stavijo ženevsko ustanovo v službo svojih lastnih interesov. Položaj se je zadnje dni, ko se je zopet pričela živahna diplomatska aktivnost, tako zostril, da se vedno bolj pogosto čujejo grožnje o izstopu iz Društva narodov tako iz Pariza, kakor iz Londona.

Stališče Francije

Že o priliki zadnjega ženevskega zasedanja so se jasno pokazala angleško-francoska nasprotja, ki so bila značilna premetoma z nekakim premirjem, ki bi imelo trajati do končanih francoskih volitev. Kljub temu pa se vrše o tem med Parizom in Londonom živahna diplomatska razprava. Vodilna osebnost Quai d'Orsayja je v zvezi s tem izjavila novinarjem, da bo Francija odstopila od ekcije proti Italiji in pričela separatna pogajanja z Nemčijo, ako bo Anglija še nadalje odklanjala enako odločne ukrepe proti Nemčiji v primeru novih kršitev pogodb. Franciji je podpora Italije v Srednji Evropi neobhodno potrebna. Društvo narodov je doživelo s svojimi neuspehi hude udarce, toda Francija je trdno prepričana, da je to v prvi vrsti posledica angleškega oklevanja pri izvajanju skupne akcije proti Nemčiji, ako bo Nemčija v nasprotju s sklenjenimi pogodbami utrdila Porenje. Tudi če pri sedanjih parlamentarnih volitvah zmaga levičarji, bo Francija le pod dvema pojema: podpirala Anglijo v akciji proti Italiji in pri ohranitvi neob Društva narodov; Anglija se mora formalno obvezati, da bo podpirala Francijo v njenem odporu proti kršitvam lokamske pogodbe, drugače pa se mora jasno izjaviti za načelo kolektivne varnosti tako v Srednji Evropi kakor v Afriki. V Ženevi bo Francija 11. maja izjavila, da je pripravljena podpirati stališče kolektivne varnosti v italijansko-abeinskega konflikta, ako je Anglija pripravljena na enak način postopati tudi v pogledu Locarna in Srednje Evrope. Če Anglija ne bo nastopila z vso odločnostjo proti nemškemu uvrjevanju Porenja, potem je jasno, da bo Francija iskala čim tesnejšega sodelovanja z Italijo, da na ta način zagotovi varnost v Srednji Evropi. Nobena levčarska vlada ne bo hotela nastopiti proti Italiji, ako Anglija ne bo prevzela soodgovornosti za ohranitev miru v Srednji Evropi. Če pa bo Anglija šla po dosežani poti, Franciji ne bo preostalo nič drugega, kakor da zupusti Ženevo, izstopi iz Društva narodov in išče druge poti za zagotovitev svoje varnosti.

Stališče Anglije

Stališče Anglije se dokaj razlikuje od stališča Francije. Anglija je tlej ko prej odločna braniti načela Društva narodov in vztraja na tem, da se izvajajo proti Italiji najstrožje ukrepi. Angliji je v sedanjem položaju Društvo narodov potrebno in ona le želi, da bi se čimbolj okrepilo. Zato gredo vsa njena prizadevanja za to, da bi se tudi Nemčija vrnila v Društvo narodov. Anglija je zaradi tega pripravljena pristati tudi na gotove žrtve ter skuša pridobiti tudi Francijo, da nekoliko manjše ukrepe v francosko-nemškem sporu. Vprašanje, ki jo namerava prihodnje dni skleniti angleška vlada, nemški, naj bi dostaviti angleška vlada nemški, naj bi razčistila vsa ona vprašanja, ki povzročajo bojazen na francoski strani. Če se posreči Angliji odstraniti nezauzanje, ki vlada v Parizu, je pol uspeha že doseženo. Toda kakršni se položaj sedaj, so izgledi za Anglijo odprti zaupanje, ki vlada v Berlinu dokaj slabi. Niti v Parizu, niti v Londonu niso voljni popustiti. V londonskih krogih je zaradi tega začel prevladovati pesimizem. Navdušenje za Društvo narodov vedno bolj pojava. Vedno odločnejši je klic po preorientaciji angleške zunanje politike. V spodnji zbornici in v listih se zadnje dni obširno obravnava problem Društva narodov. Glede abesinskega konflikta zahteva angleška javnost čim odločnejše ukrepe proti Italiji, česar pa pri sedanjih konstatacijah DN ne bo mogoče doseči, ako neče Anglija prevzeti eneikih obveznosti predam Nemčiji. Tako vedno bolj prevladuje naziranje, da se bo morala angleška vlada odločiti zato, da ali doseže reorganizacijo DN, ali pa da izstopi iz njega in si z vojaškimi zvezami zavaruje svoje interese.

Reforma DN

Četudi pa je DN v marsikaterem pogledu popolnoma odpovedalo, je vendarle to zaenkrat edina mednarodna ustanova, ki veda močno neprijeten, saj ima Palestina važno nalogo, da čuva račun pot v Indijo, pa tudi sicer odmevajo poboji v Palestini nevarnostjo po vseh britanskih kolonijah, kjer je islam v večini. Saj vodi tu pomorska pot v Indijo ob bregovih muslimanskih dežela in to pot je treba zasigurati, kolikor se le da. Zaradi tega mora Anglija krotiti pretirane želje židov, pa naj ji slednji še toliko očitajo verolomnost, sklicujoč se na omejeno Balfourjevo pismo.

daje možnost neposrednega stika in obravnavanja vseh aktualnih problemov. Zato se ji ne bi radi odrekli niti v Parizu, niti v Londonu. Glede na to, da se tudi z drugih strani pojavljajo zahteve po reformah DN, se sedaj tudi v Parizu in Londonu vedno bolj nagibajo tej ideji. Naziranje v tem pogledu pa še niso izkristalizirali. Čeravno obstaja v tem pogledu že več predlogov. Zanimiv je zlasti predlog, ki ga je sprožil znani angleški diplomat sir Rusel. On predlaga, naj bi se Društvo narodov razdelilo na dva oddelka. Prvi oddelki, ki bi imel še nadalje značaj svetovne mednarodne institucije, naj bi ostal v Ženevi. Ta oddelki bi obravnavali vsa ona vprašanja, ki imajo svetovno-mednarodni značaj in se nanašajo na vse države in narode na svetu. Drugi oddelki, ki

gar delovanje bi se omejilo izključno na evropske zadeve, pa naj bi se preselili na Dunaj. Na ta način bi se ob enem dalo poudarka samostojnosti in neodvisnosti Avstrije in bi bil s tem ob enem rešen eden izmed trenutno najvažnejših evropskih problemov.

Če se bo posrečilo v pogledu reforme Društva narodov doseči sporazum, ki bo zadovoljil ne samo Francijo in Anglijo, marveč tudi Nemčijo in Italijo ter vse manjše, zlasti evropske države, potem bo za daljšo dobo odstranjena kriza ženevske institucije. Če na to ne bo uspelo, potem izgleda, da so Društvo narodov dnevi šteti ter da se bo Evropa zatekla zopet k predvojnimi metodam tajne diplomacije, ki je dovela do svetovne katastrofe leta 1914.

V obrambi Adis Abebe

Na južni fronti se prodiranje Italijanov polagoma nadaljuje

Adis Abeba, 24. aprila. d. Po hudih porazih v zadnjih tednih se zdj, da postaja položaj za Abesince na obeh frontah nekoliko ugodnejši. Na severu se je ustavilo abesinsko umikanje ter so dobro oborožene čete, ki so bile poslane deloma iz vojaških šol na fronto, deloma pa sestavljene iz vojakov, umikajočih se s severa, zavzele strateško ugodne postojanke v divjem pogorskem ozemlju ob cesti, ki vodi v Desise. Vsak dan prihaja v Adis Abebo na tisoče abesinskih vojščakov, ki jih na novo oborožijo, sestavijo v nove formacije ter pošljejo v najkrajšem času proti severu, da zavzamejo dodeljene jim postojanke na skoro navpičnih stenah vzhodno in zahodno od velike cesarske ceste, ki vodi od Adis Abebe proti Desiju. Priprave abesinskih čet so tako obsežne, da prevladuje natanje, da se bo Italijanom šele po pritegnitvi znatnih ojačenj in po dolgih hudih bojih morda posrečilo zavzeti gorske postojanke ter si osvojiti pot v Adis Abebo. V abesinskih krogih celo upajo, da Italijani do pričetka velike deževne dobe ne bodo vdrli do prestolnice in da jih bo potem deževje mesece dolgo zadrževalo od zavzeta glavnega mesta. V tem dolgem odmoru bi se neguši posrečilo zbrati nove armade in započeti borbo v deževni dobi z ojačenimi sredstvi.

O zadnjih bojih na severni in južni fronti so prispela sedaj v Adis Abebo točnejša poročila, ki ne opisujejo njihov potek vseskozi neugodno za Abesinijo. Tako trdijo, da se je Abesincem v tridnevni bitki na severni fronti pri Uora Hailu najprej posrečilo vreti Italijane nazaj do ne-

koliko kilometrov pred Desijem in so Italijani šele potem vzpostavili prvotni položaj s pritegnitvijo znatnih ojačenj, vendar pa zmage niso dosegli niti v naslednjih krvavih bojih, v katerih so bile na obeh straneh velike izgube. Bitka je bila končno prekinjena kot neodločena zaradi popolne utrujenosti obeh nasprotnikov.

Zdi se, da se ima neguši boriti na severu s težkocami med prebivalstvom v okrajni južno od Desija. Poročajo, da je tam kaj izbruhnilo uporniško gibanje proti vladi v Adis Abebi, vendar pa poudarjajo, da ne gre za vstajo med abesinskimi vojaki, ker so čete trdne v svoji zvestobi neguši.

O bojih vojske rasa Nasibu na jugu prihajajo vesti, ki so identične z italijanskimi poročili o zmagi generala Grazianija pri Džani Gogi. Seveda opisujejo Abesinici potek bojev popolnoma drugače. Po njihovih poročilih so abesinske čete napadle Italijane južno od Sasabane in jih prisilile po srditem spopadu k umiku. Do tretjega dne bitke so bili Abesinci v premoči, nato pa so poslali Italijani v boj sveže libijske in somalske čete ter prisilili z njihovo pomočjo Abesince k umiku proti Danani. Izgube so bile na obeh straneh zelo velike in so znašale 3.000 mož. Kakor znano, govori italijanski poročilo o zmagi nad abesinskim krlom pri Džana Gogi prav tako o celotni izgubi 3.000 mož.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 24. aprila. AIA. Propagandno ministrstvo je objavilo komunikate št. 194, ki se glas:

Marsal Badoglio poroča: Na severnem

Budimpeštanske zdravice

Gömbös in Koscialkowski o sodelovanju Madžarske in Poljske

Budimpešta, 24. aprila. d. Ministrski predsednik Gömbös je priredil snoči poljskemu ministrskemu predsedniku Koscialkowskiemu in njegovemu premstvu večerjo. Pri tej priliki je v svoji zdravici pozdravil v imenu vsega madžarskega naroda zastopnike poljskega bratskega naroda kot iskreno dobrodošle ter se je spominjal mnogih skupnih bojev, ki sta jih bojevala oboja naroda v preteklih stoletjih za varstvo Evrope in krščanske civilizacije. Čeprav rane nedavne preteklosti še niso zaceljene in čeprav se zbirajo na obzorju novi oblaki, je dejal Gömbös, vendar ne verjamemo, da bi napovedovali izbruh novih vojnih časov, pač pa želimo, da bi pomenili prihod mirne dobe, v kateri bi nastalo novo, na pravičnosti temelječe evropsko sodelovanje, ki bi zagotovilo vsakemu narodu primerno mesto.

Ministrski predsednik Koscialkowski je odgovoril: Verujemo v konsolidacijo Evrope, prepričani pa smo, da se more doseči le tedaj, če bodo spoznale vse države samo po sebi umekno resnico, da se vprašanja, ki so za kako deželo življenjskega pomena, ne morejo rešiti brez njenega sodelovanja in pristanka. Samo s tem pogojem se more zopet vzpostaviti zaupanje, ki je neobhodno potrebno za miroljubno sodelovanje narodov.

V zvezi z obiskom predsednika poljske vlade Koscialkowskega v Budimpešti, sta državna pogovornika Madžarske in Poljske podelila večje število odlikovanj. Med drugimi je predsednik poljske vlade Koscial-

kowski odlikovan z velikim križem madžarskega reda, za zasluge, madžarska ministra Daranyi in Wintler pa sta odlikovana z velikim križem reda Polonia Restituta.

Koscialkowski je polhnil venec tudi na spomenik generala Bozhai, ki se je leta 1848 med madžarsko vstajo boril na madžarski strani proti Avstriji.

Zastopniki Poljske in Madžarske so danes podpisali dva protokola. Prvi se tiče olajšav za medsebojno trgovino, drugi pa izročanja krivcev.

Razgovori Gömbösa in Koscialkowskega so se začeli danes ob 11. dopoldne in sta se državnika popoldne ponovno sestala. Jutri bo sklepni sestanek predsednikov obeh vlad in njunih strokovnjakov.

Opoldne je regent Horthy sprejel ministrskega predsednika Koscialkowskega v avdienci, po kateri ga je pridržal na obedu, ki so se ga udeležili tudi vsi člani vlade in druge ugledne osebnosti.

Obisk Chamberlaina

Budimpešta, 24. aprila. v. Govorice, da bo bivši angleški zunanji minister sir Austen Chamberlain prišel te dni v Budimpešto, so se potrdile. Angleško poslanstvo je objavilo, da bo Chamberlain jutri popoldne za gost obiskal madžarsko prestolnico kot gost angleškega poslanika. Gotovo je, da bo porabil to priložnost in stonil v stike tudi z vodilnimi madžarskimi politikmi predvsem z zunanji ministrom Kanizsai. Sir Austen Chamberlain bo bržkone v ponedeljek odpotoval dalje v Beograd.

Velika javna dela v južnih banovinah

Beograd, 24. aprila. o. Na sinočnji seji ministrskega sveta je bil odobren, kakor znano stotimilijonski kredit iz splošnega fonda ene milijarde za javna dela. Od tega kredita se bo porabilo 50 milijonov za gradnjo oster in vodovodov v onih krajih države, ki jim vode primanjkuje. Poleg drugih vodovodnih zgradb se bosta zgradila dva velika vodovoda, in sicer eden na Cetinju, drugi zaradi železnice in za prebivalstvo v severni Dalmaciji ob železniški progi Zagreb-Split. Na postajah v teh krajih vsako leto primanjkuje vode za železnico in jo morajo dovajati iz Knina, kar

velja državo preko milijona dinarjev na leto. Drugi del kredita v znesku 50 milijonov dinarjev se bo porabil za javna dela v posameznih banovinah, predvsem v primorski, zetski in vardarski banovini. Dela bodo obsegala gradnjo poti in asanacije močvirnatih zemljišč. Večji del kredita odpade na vardarsko banovino, kjer se bodo zgradile zvezne ceste s tremi sosednjimi državami, z Bolgarijo, Grčijo in Albanijo, pa tudi dogradila glavna cesta od Skoplja do Djevdelije na grški meji.

Samo Italija je zadovoljna

Rim, 24. aprila. o. V odgovornih rimskih diplomatskih krogih zelo povoljno presoja jo mednarodni položaj s stališča Italije. Vojaška akcija v Abesiniji povoljno napreduje in obeta obilo sadov. V Ženevi se je Italija dobro odrezala in se je njen položaj brez dvoma izboljšal. »Giornale d'Italia« piše v zvezi s tem, da je napačna domneva inozemskega tiska, da bo abesinska vojna zasedbo Adis Abebe, ki jo je pričakovati v bližnjih dneh, že končana. Italija s tem še ne bo dosegla svojega cilja, obenega dvoma pa ni, da bo v polnem obsegu dosegla vse cilje, ki si jih je postavila, ko je začela abesinsko ekspedicio. Konec te akcije se bliža z naglimi koraki. Abesinski problem bo rešen tako, kakor je Italija hotela. V par tednih bo položaj do kraja razčiščen, Abesinija likvidirana in Društvo narodov in z njim vsa Evropa bosta postavljena pred izvršeno dejstvo, ki ga ne bo moglo ničesar več izpremeniti.

bojišču je oddelki eritrejskih čet, ki je krenil iz Desija, zavzel brez boja Uora Hailu. Na južnem bojišču prodirajo naše čete v vseh odsekih. V dolini Fafana smo zavzeli Godado in Gabrehor. Naše letalstvo je bombardiralo nasprotne obrambne utrdbe na štiri Sasabana Bulale-Daga Medo.

Odpor proti Staracejevi koloni

Rim, 24. aprila. o. Po najnovejših vesteh z vzhodno-afriške severne fronte priznava jo vojaški krogi v Rimu, da je Staracejeva kolona, ki se je napotila proti Adis Abebi, naletela na resen odpor sovražnika, ki se je zelo dobro utrdil v svojih gorskih gnezdih in ki ga v veliki meri štiti tudi megla, prvo znamenje bližajoče se deževne dobe. Italijanski prodiranje se je ustavilo na štiri Uora Hailu—Džafari, približno 38 milj južno od Desija. Italijanska letala ne prestopa križarjo nad cesarsko cesto in abesinskimi postojankami ter so med seboj stalno v zvezi po radiu. Letala se trudijo, da bi razpršila oddelke Abesincev, ki razdirajo edino vozno pot proti Adis Abebo.

Letala nad Adis Abebo

Addis Abeba, 24. aprila. b. Italijanska bombna letala so danes dvakrat preletela abesinsko prestolnico, ne da bi metala bombe. Prebivalstvo je bilo mirno, ker se je očividno že privadilo teh poletov. V ostalem je mesto skoraj popolnoma izumrlo. Abesinski zadnji vojaški korakajo proti severu, vse diplomatske misije v Adis Abebi pa so pustile izklopiti zavetlišča za zaščito svojih državljanov.

Abesinsko uradno poročilo

Adis Abeba, 24. aprila. AA. Uradno abesinsko poročilo o bojih na južnem bojišču pravi, da so libijske in somalske čete s pomočjo italijanskih lovskih bataljonov in motoriziranih oddelkov napadle abesinske postojanke pri Danani. Bitka se je začela 14. aprila in je trajala tri dni ter je bila zelo krvava. Končala se je z zmago abesinskih čet pod poveljstvom dedžasmača Makonena in dedžasmača Abebe. Italijani so imeli tisoč mrtvih in so pustili na bojišču mnogo vojnega materiala. Abesinci so tudi sestrelili več italijanskih letal. Abesinske čete so zasledovale italijanske oddelke, toda sprčo znatnih ojačenj italijanskih čet so se Abesinci končno vendarle umaknili na svoje postojanke.

Napori legije miličnikov

Rim, 24. aprila. AA. Agencija Stefani je objavila poročilo vrhovnega poveljstva na somalskem bojišču, v katerem poudarja junstvo in požrtvovalnost 221. legije miličnikov, ki jo tvori samo Italijani, živeti v tujini, ki so se že v samem začetku sedanjih vojne prisilili kot prostovoljci. Ta legija, pravi poročilo, je sodelovala v zadnjih bojih v vrh vrstah. Pred tem je prehodila 700 km po najhujšem ozemlju. Med hojo po tem težkem ozemlju je morala ponovno vleči tovorne avtomobile iz blata na cestah, ki so jih pokvarile zadnje nevihte. Na koncu svojega pohoda je legija vrha tega popravila neko cesto v dolžini 16 km. Navzile tem naporom je zdravstveno stanje v legiji izredno dobro.

Nemiri v Palestini

Jaffa, 24. aprila. w. Vodja arabskega gibanja in predsednik turškega odbora je izjavil zastopniku agencije »Flavas« o protizidovskih izgrelih, da so nemiri posledica že dolgo trajajočih političnih nesporazumov. Sovražnost so se začele na dan, ko je bil ustvarjen zakoniti statut za židovske nacionalne domove. Arabsko prebivalstvo hoče v svoji domovini živeti mirno in bo zato odločno branilo svojo neodvisnost. Vsi arabski kongresi od leta 1919 dalje so zahtevali ustanovitve parlamentarne demokracije vlade in tudi dejstvo, da tej zahtevi še do zdaj ni bilo ustreženo, je eden izmed vzrokov sedanjih nemirov.

Japonski dumping na Balkanu

Atene, 24. aprila. g. V zadnjih mesecih so bile v Grčijo, Rumunijo in Bolgarijo uvožene ogromne množine japonskega blaga. Japonska je preplavila balkanske trge v glavnem z žarnicami, gramofoni in tekstilnimi izdelki po dumpingovih cenah.

Modernizacija angleške suhozemske vojske

Angleži skušajo pospešeno popraviti, kar so zamudili v petnajstih letih po vojni

Ze stoletja temelji obrambna moč Anglije na premoči njene vojne mornarice, ki čuva zedinjeno kraljevino pred vsemi presenečenji. Zavoljo tega si je lahko ustvarila Anglija poseben tip suhozemske vojske, sestavljene iz najemnikov in razdeljene v dve veliki skupini. Prvo tvorijo kolonialni čet iz črpa, posebej Angleži po novcačenju novih dobrovoljcev za vojno službo, ker je mogoča uvedba splošne vojaške dolžnosti sprčo miselnosti angleškega naroda le v izrednih primerih, kakršni je n. pr. bila borba na življenje in smrt za časa svetovne vojne.

Po podpisu mirovnih pogodb so mnogi angleški politiki in vojaški strokovnjaki zahtevali trajno uzakonjenje splošne vojaške dolžnosti. Morali pa so popustiti sprčo odpora nasprotnikov, ki so se z uspehom sklicevali tudi na to, da je Nemčija razorožena na morju, v zraku in na suhem in torej ni stvarne potrebe za tako dalekosežne ukrepe v Angliji. Pod vplivom teh krogov so bili celo znatno znižani krediti za vojsko, mornarico in letalstvo. Prvih deset let po vojni je bila Anglija slabše oborožena kakor pred vojno.

Nastop kancelarja Hitlerja s programom ponovne oborožitve Nemčije ni Angležev sprva prav nič razburil. Vzemirali jih ni tudi svojevredni odhod Nemcev iz dvorane razorožitvene konference, ker so smatrali vse to samo za medsebojno obračunavanje med Francijo in Nemčijo. Njihovo dobro razpoloženje jim je skalo šele nemško oboroževanje v zraku l. 1935. Takrat so se pričeli pojavljati po angleških listih članki o nevarnosti novih nemških letalskih napadov na Anglijo. Prva posledica je bila, da je Anglija sklenila znatno pojačiti svoje letalstvo in modernizirati protiletalsko obrambo. Zrtvovala je za to ogromne vsote, še dalje pa je zanemarjala vprašanje izpopolnitve in moderniziranja svoje suhozemske vojske zadovoljila se je še z nekako ureditvijo razmerja med po-

morskima vojnima silama Nemčije in Anglije.

Posledice zanemarjanja suhozemske vojske so se pokazale za Anglijo prej, kakor je pričakovala. V teku abesinskega spora se je namreč izkazalo na nemalo vznemirjenje angleških državnikov, da je angleška mornarica kos vsakemu položaju v Sredozemskem morju in da bi moglo angleško letalstvo še nekako zavrniti eventualne ofenzivne navale italijanske zračne sile, da pa je angleška suhozemska vojska daleč prešibka za vsako resno operacijo in da bi postalo vprašanje posesti Egipta kaj kmalu po izbruhu angleško-italijanskega konflikta zelo problematično. Angleška regularna vojska ki je štela pred vojno okoli 260.000 mož jih ne šteje danes več kakor 200.000. Od tega odpade na garnizije v Angliji okoli 110.000 mož, razporejenih v pet divizij — od teh je danes ena v Egiptu — in v dve konjeniški brigadi. Vse ostale panoge suhozemske vojske so neznatne, kar se tiče števila vojakov. Rezerve odsluženih vojakov, sposobnih za vojno službo so znašale l. 1914 210.000 mož, danes pa niti ne 140.000.

Bridke izkušnje zadnjih mesecev so prisilile Angleže, da so pričeli misliti tudi na reorganizacijo svoje suhozemske vojske. Nedavni izredni oboroževalni krediti predvidevajo ogromne vsote za njeno izpopolnitev in modernizacijo. Vsaka pehotna četa bo dobila po osem najmodernejših strojnih pušk in po pet protitankovskih pušk, ki so posebna angleška iznajdba, kakor so bili svoj čas med svetovno vojno angleška iznajdba tudi tanki. Na vsake štiri bataljone pehote bo prišel v bodoče še en bataljon na avtomobilih oborožen po nemškem vzorcu s težkimi strojnimi topi, topi proti tankom in oklopni avtomobili za polzovanje. Vsaki diviziji bo pridružena posebna avtobusna četa, ki bo lahko na en mah naložila ter prepeljala tri bataljone pehote. Konjenica bo v teku dveh let pretvorjena v motorizirane oddelke. Vsaka konjeniška brigada bo razdeljena na dva motorizirana oddelka: prvega bosta tvorila dva desondajna konjeniška polka, ki bosta presedala s konj na težke, za vsak teren sposobne avtomobile, drugi oddelki pa bodo tvorili težki tanki.

Beleške

Petdesetletnica bana dr. Natlačenca

Ljubljanski ban g. dr. Marko Natlačen je večerjaval 50-letnico svojega rojstva. Članek, ki ga je ob tej priliki posvetil g. banu, zaključuje »Slovenec«: »Ban dr. Marko Natlačen je bil vedno zvest svojim katoliškim načelom, od katerih ni nikdar odnehal niti za las. Zvest je bil svojemu slovenskemu narodu tudi v časih najhujšega preganjanja. In katoliško slovensko ljudstvo mu je zvestobo vračalo. Slovensko ljudstvo želi, da bi banu dr. Marku Natlačen še dolgo bilo dano uspešno delovati za duhovne in gnutne dobrine svojega naroda ter učinkati tudi uresničitev vseh doslej še neizpolnjenih želja.«

»Slovenski dom« pristavlja svojem članu, da je bila g. banu za sinovi namenjena večja prireditel v proslavo njegovega jubileja. Gospod ban pa je vsako tako priložnost odklonil, kar nam pada tem bolj v oči, ko smo še do nedavnega bili v starih slučajih navajeni prav velikih pompoznosti. Na banški upravi so se večerjali zbrani načelniki oddelkov in šefi samostojnih oddelkov s podbanom dr. Majcenom na čelu. G. podban je v imenu vsega državnega in samoupravnega uradništva banske uprave čestital g. banu, ki se je zahvalil s kratkim nagovorom.

Finančni odbor senata

Kakor smo že poročali, so za prihodnji teden sklicani administrativni in finančni odbor narodne skupščine ter finančni odbor senata. Senatski finančni odbor pa se ne bo sestel v sredo, kakor je bilo prvotno namenavano, marveč šele v soboto, 2. maja. Oba finančna odbora bosta razpravljala pred vsem o pogodbah, ki jih namerava skleniti pošto ministrstvo glede povečanja in eksploatacije naših radijskih postaj.

Dr. Maček odklanja protizidovsko akcijo

Zadnje čase so se začeli po hrvaškem podeželju širiti razni letaki, naperjeni proti židom. V letakih se propagira boj kot židovskih trgovin in podjetij ter zahteva akcija za izgon vseh židov. Splošno se je tolmačilo, da izhaja ta protizidovska gonja iz vrst HSS in da je v zvezi z akcijo »Gospodarske sloge«. Sinočni »Obzorje« na objavlja izjavo dr. Mačka, ki najodločneje zanika, da bi bila HSS v kakršnikoli zvezi s to protizidovsko gonjo. Dr. Maček pravi, da HSS ne sodi ljudi po veri in poreku, marveč po poštenju in po človečnosti. Pod plaščem HSS se skušajo skrivati razni elementi, pa je tudi ta protizidovska gonja HSS samo podtaknjena.

Spremembe v občinah

Včerašnje »Službene novice« objavljajo uredni notranjega ministra, s katerima se a) občina Trboje v kranjskem srezu prekrsti v občino Smlednik in se obenem sedež občine prenese v Smlednik, b) občini Šmarje pri Jelšah in Šmarje okolica v šmarnem srezu pa se spoji v skupno občino Šmarje pri Jelšah.

Kakor poročata včerašnji »Slovenec«, je notranji minister podpisal tudi uredbo o ustanovitvi nove občine Slivnica pri Mariboru. Občino bodo tvorili kraji Črta, Dobrovec, Hotinja vas, Orehova vas, Radizel, Skoke in Slivnica, ki so do sedaj spadali v občino Rače.

Nepopolno poročilo

Iz Zagorja nam pišejo: V nedeljskem »Slovenec« se je razkorčel njegov zagorski dopisnik in je skušal opovesti, kaj vse je dosedaj izvršila nova občinska uprava, čeprav je dobila »skoro« prazno blagajno. Naštevajo, koliko je občina izvršila javnih del, koliko je nudila brezposelnim prehrano iz javne kuhinje, kaj vse je storila za zaposlitve itd. Povečala pa je dopisnik navesti: 1. da je občinska uprava v blagajni dobila skoro 100.000 Din; 2. da je za javna dela plačala okrog 20.000 Din iz raznih fondov; kako se bodo ti zneski povrnili, ni povedala; 3. da je javna kuhinja obstajala, ker so trgovci kreditirali preko 25.000 Din; dopisnik ni zapisal, kdaj bodo prišli do denarja. Dopisnik je pozabil končno tudi povedati, kdaj bodo zaposleni vsi zagorski občani, kakor jim je bilo to tako sveto obljubljeno pred volitvami. Občane bi tudi zanimalo, koliko so stale vožnje v Beograd.

Odstop rektorja beogradske univerze

Beograd, 24. aprila p. Rektor beogradske vseučilišča dr. Vladimir Čorović je sinoči podal ostavko na svoj položaj. Jutri popoldne se sestane vseučiliški svet, da izvoli novega rektorja. Kandidata sta inž. G. Savić, redni profesor na tehniški fakulteti, in dr. Božidar Marković, redni profesor na pravni fakulteti.

Predsednik vlade obolel

Beograd, 24. aprila. o. Predsednik vlade dr. Stojadinović je lažje obolel na gripo. Po nasvetu zdravnikov par dni ne sme zapustiti sobe.

Učitelji v komisijah za ocenjevanje zemljišč

Beograd, 24. aprila. AA. Ker so ugotovili, da so doslej učitelji prevzemali dolžnosti občinskih zastopnikov v komisijah za ocenjevanje zemljišč, je prosvetni minister odredil, da učitelji tega mesta ne morejo sprejeti brez poprejšnjega dovoljenja prosvetnega ministrstva.

Iz organizacije rezervnih oficirjev

Po odredbi upravnika beogradske policije je imenovan za komisarja beogradskega pododpora udruženja rezervnih oficirjev in bojnikov Radoje Jovanović, generalni inspektor notranjega ministrstva.

Odlikovanje

Beograd, 24. aprila. AA. Z redom sv. Save 4. stopnje je odlikovan Rade Pregare, član in režiser Narodnega gledališča v Sarajevu.

Usoden potres na Kitajskem

Sanghaj, 24. aprila d. Kakor poročajo iz Kantonja, je včeraj porušil hud potres na južnopadni pokrajini Kvantunga več veselišča. Bilo mnogo ljudi, več tisoč pa jih je ostalo brez streha.

Bela Kun v Španiji

Pariz, 24. aprila. o. Posebni poročevalci »Petit Parisien« poročajo, da je bilu Madrida naletel na mnega komunističnega prvaka Bela Kuna, ki je nedavno prisel v Španijo. V razgovoru je Bela Kun izjavil, da niso resnične vesti, po katerih ima kot delegat Kominterne nalogo, da podpre komunistično stvar v Španiji. Španski komunisti ne potrebujejo nobene podpore, ker bodo sami dosegli svoj cilj in napravili iz Španije prvo komunistično državo v Evropi, budno pa zasleduje dogodke in se veseli uspeha komunistične akcije.

Dr. Beneš čsl. vojski

„Podcenjevanje samega sebe ni umestno. Nikogar naj ne straši geografski položaj države“

Praga, 24. aprila. d. Prezident republike dr. Beneš je obiskal včeraj v spremstvu predstojnika vojaške pisarne generala Blahy tečaj za višje vojaške poveljnike ter višjo vojaško šolo, kjer so ga sprejeli vojni minister Machnik, šef francoske vojaške komisije general Faucher ter namestnik šefa generalnega štaba general Husarek. Prezident dr. Beneš je prisostvoval pouku ter je imel ob tej priliki govor, v katerem je med drugim dejal:

Izvesti moramo najstrožje izbiro najspodobnejših za višja poveljniška mesta. Pri vzgoji poveljnikov ne gre zgolj za strokovno vežbanje, temveč za popolno usposobljenje za vodstvo, odločanje in odgovornost. Ohraniti moramo mirno razsodnost in zaupanje vase ter se ne smemo podcenjevati, čeprav bi imeli proti sebi še tako sposobnega in mnogostevilnega nasprotnika. Ne smemo pozabiti, da imata naš vojak in naš poveljnik, čeprav ne podcenjujemo nasprotnika, odlične lastnosti, s katerimi prekašata v mnogih pogledih vse svoje morebitne nasprotnike. V ljubezni do domovine in njenih svobodnih ustanov, v iskrenosti in požrtvovalnosti ima naš vojak, če se bo ri v soglasju s svojo vestjo, pogoje za najhrabrejšega in najboljšega vojaka na svetu. Naj vas ne straši naš geografski položaj. Če bi mi kdo postavil vprašanje v tem pogledu, bi odgovoril: »Da, toda v tem položaju smo že 12 stoletij ter smo neprestano tu in sicer danes močnejši kakor kdajkoli prej. Zato se ničesar ne bojim. Mi smo obstojali in bomo obstojali tudi v bodoče. Za svojo vojsko in njenim delom mora stati

Togal tablete

učinkujejo prijetno proti revmatizmu, hripi, obolenju zaradi prehlada, protinu, živčnim bolečinam, lumbagi, proti tahisu in glavobolu itd.
Reg. 2032 6/II. 1935.

Henleinova pritožba na Društvo narodov

Praga, 24. aprila w. Ministrstvo za narodno obrambo je nedavno izdal odlok, v katerem so za oddajo vojaških dobav določili za nemške dobavitelje precej hudi pogoji, ki bi imeli za posledico, da bi morali podjetniki odpuštili iz službe veliko število nemških nameščenov in delavcev. Sedaj je predsednik sudelsko-nemške stranke Konrad Henlein skupno s svojimi parlamentarci poslal tajništvo DN v Ženevo pritožbo, v kateri zahteva, naj se odpošlje na Češkoslovaško poseben komisar DN, ki naj uvede postopanje, da bo češkoslovaška vlada nemudoma prekinila ta svoj odlok, češ da je v nasprotju z določbami pogodbe o manjšinah in tudi ustave. Razen tega je bil posameznim članom sveta DN poslan poziv, naj v svetu iniciativno nastopijo za zaščito nemških manjšin na Češkoslovaškem.

Rooseveltova zaupnik v Pragi

Praga, 24. aprila AA. V Prago je prispel Američan Chester Davis, intimni sodelavec predsednika Roosevelta, ki ga bo sprejel v avdijenci predsednik republike dr. Beneš.

„Moralin v Dalmaciji“

Pod tem naslovom se je »Neue Leipziger Zeitung« spomnila znanega pastirskega lista katoliških škofov Dalmacije, ki so v izredno ostrih besedah obsodili baže grozotno nemoralno početje letoviščarjev v naših obmorskih kopališčih. »Jok in jadikovanje je zavladalo med lastniki hotelov v Dalmaciji,« piše list, »obup in pesimizem sta napolnila elegantne hotelske palače in kaznine, ki so ravno sedaj pričakovale navala inozemskih gostov. Vzrok te splošne pobitosti, ki se je lotila vsakogar, kdor je »interesiran na tujskem prometu, je poziv devetih katoliških škofov oblastvom, naj v nastopajoči sezoni preprečijo vse izrazite kopalne mode. Javno pokazovanje človeškega telesa, ki ga današnja moda dopušča, nasprotuje krščanski morali, je zoproti kmetskemu prebivalstvu in je samo »zraz modernega poganstva. Bilo je naravnost nečuvstvo, kako so pretekla leta pohajale inozemke v kratkih kopalnih hlačkah in z le za silo pokritim gornjim telesom po cestah dalmatinskih kopališč. Ta razvada se mora odpraviti. Obenem je skupno kopanje žensk in moških v moralnem pogledu zelo neprimerno. Gre za moralo zdravega dalmatinskega kmetskega ljudstva, ki je vsekakor važnejše, nego dobiček, ki ga donaaša tujski promet.«

Dejstvoje, pravi list nadalje, »da oblastva dalmatinskih kopališč doslej niso bila ravno sovražna novi kopalski modi in da so, če že ne šlo drugače, čisto zamižala na obe oči. To je seveda nekatere ženske pripravilo do tega, da so bile s svojimi prirodnimi dražnostmi še radodarnije. Zdad lahko s napetostjo pričakujemo, ali bodo oblastva res posegla vmes in s strogo roko zadušila vse tujski promet.«

Ta pol ironično, pol resno mišljeni članek je značilen odmev poslanice dalmatinskih škofov. Mogoče je, da se med tisoč letoviščarjev dobe tudi posamezniki, ki imajo v pogledu kopalne mode in medsebojnih odnosov do oseb drugega spola, precej rahle nazore, toda zaradi njih ne gre obsojati vseh letoviščarjev in jih dol-

žiti nemoralnega okuževanja našega ljudstva. Tako posploševanje oplasi in odvrne od naših kopališč nedvomno najprej one goste, ki so si svesti, da se jim v tem pogledu ne more očitati ničesar. Gotovo je zelo neumestno pohajati po ulicah v kopalni obleki, pretirana pa je zahteva po ločenih kopališčih za oba spola, ki so v navadi po vsem svetu in nikjer ne vidijo v njih nevarnosti za moralo.

Prepričani smo, da bodo oblastvi, če so bodo odzvale pozivu dalmatinskega episkopata, znale v svojih ukrepih najti lepo srednjo pot, ki bo pač izpodrežala morebitne neokusne ali celo res nemoralne izrastke kopalske mode in vsega kopalskega življenja, obenem pa ne bo oškodovala interesov našega tujskega prometa, na katerega so ravno pasivni kraji ob našem morju tako zelo navezani. Mnenja smo tudi, da bi gg. škofje bolj koristili prebivalstvu svojih škofij in tudi stvari sami, ako bi se bili obrnili naravnost na poklicna oblastva, namesto da so dali svoj apel v javnost in tako že pred sezono vzbudili škodljivo vznemirjenje med dalmatinskimi lastniki hotelov, kopališč in zavetišč. Članek v omenjenem nemškem časopisu prida, da inozemstvo rado prisluhne takim glasovom in da jih rado napihuje in razširja v škodo našemu tujskemu prometu.

O poslanici dalmatinskih škofov so na svojem nedavnem zborovanju v Zagrebu razpravljali tudi hotelirji iz kopalskih krajev. Ugotovili so, da se taki splošni očitki, kakor jih vsebuje poslanica, ne dajo utemeljiti. Ako pa se kje pojavijo »zrastki, ki žalijo okus ali moralni čut ali jih smatra prebivalstvo za izživajoče, so tudi oni mnenja, da jih je treba na primeren način zadušiti. Strinjajo se s tem, da se postavijo neke meje za kopalsko življenje, ki ne bi se smele prekoračiti. Menijo pa, da bi tudi naši škofje v tem pogledu ne smeli zahtevati več, kakor je v splošni navadi v domovini papavev in kardinalov, v sosednji Italiji.

Iz železničarskega bolniškega fonda

Beograd, 24. aprila. AA. Prometni minister je potrdil vse sklepe skupščine bolniškega fonda državnega prometnega oesbja, ki je bila v Beogradu. Med temi sklepi so tudi večje investicije za zboljšanje zdraviljenja in socialnega skrbstva prometnega oesbja. Tako je dovoljen kredit v znesku treh milijonov dinarjev za zgradnjo sanatorija na Golniku v Sloveniji, kjer bodo zdravili tuberkulozne člane in njihove rodbine. Fond že razpolaga v ta namene z zneskom 2 milijonov dinarjev. Dalje

Premestitev argentinskega poslanika v Stockholm

Buenos Aires, 24. aprila p. Argentinska vlada je premestila dosedanjega argentinskega poslanika v Beogradu, Rikarda Oliviera, v Stockholm.

Iz državne službe

Beograd, 24. aprila p. Iz Zagreba je bil premeščen k sreskemu natelstvu v Ljubljani na lastno prošnjo kontrolor mer v 8. položajni skupini Josip Košir.

Iz prometne službe

Beograd, 24. aprila AA. Upokojena sta Ivan Rutar, višji kontrolor železniškega ratelstva v Ljubljani in Jolif Thuma, višji nadzornik strojev na Javna.

Balkanska solidarnost

Izredni delegat turške vlade Numan o istovetnosti jugoslovenske in turške zunanje politike

Beograd, 24. aprila. d. Generalni tajnik turškega zunanjega ministrstva Numan Memmedži-Oglu je davi odpotoval v Bukarešto, kjer bo imel z zunanjim ministrom Politicolesom in drugim rumunskim politiki razgovore o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Iz Bukarešte bo odpotoval v Moskvo, kjer bo prisostvoval svecenostim 1. maja.

Po včerašnjih konferencah s predsednikom vlade in zunanjim ministrom dr. Stojadinovićem je g. Numan izjavil zastopnikom tiska:

Imel sem že davno namen, da pridem v Beograd ter izmenjam z vodilnimi osebnostmi prijateljske in zavezniške Jugoslavije naziranja o skupnih interesih na Balkanu. Ta prilika se mi je sedaj ponudila in sem neobičajno zadovoljen s potekom svojega bivanja v Beogradu, kjer sem našel popolnoma identično pojmovanje vseh vprašanj, o katerih smo se razgovarjali.

Na vprašanje, kako se razvija zadeva ponovne utrditve Dardanel, je Numan izjavil:

Popolnoma normalno. Kakor veste, je naša vlada poslala poziv državam podpisnicam lozanske pogodbe ter konvencije o morskih ožinah, naj bi se sestale na novo konferenco. Kje bo ta konferenca in kdaj se bo vršila, še ne vemo, upam pa, da se bodo na njej zbrali ne samo zastopniki štirih velešil, ki so zajamčile varnost našega ozemlja v neoboroženih morskih ožinah, temveč tudi zastopniki vseh ostalih držav, ki so sodelovale pri pogajanjih v Lozani l. 1923.

Se pred mojim odhodom iz Ankare smo na našo noto prejeli ugoden odgovor Grčije in Velike Britanije. Upam, da ne bo izostal odgovor ostalih držav v istem smislu.

Kar se tiče Jugoslavije, morem reči samo to, da je predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović izjavil v moji prisotnosti zastopnikom tiska, da bo odgovor Jugoslavije na našo noto ugoden. Tako je tudi edinole moglo biti, ker obstoja med zavezniškimi državami Balkanske zveze sveto načelo: V kolikor je kak zaveznik

močnejši, v toliko je močnejša tudi celota.

Med Jugoslavijo in Turčijo obstoja samo prijateljstvo in v takem položaju nismo imeli v Beogradu drugega opravka, kakor, da smo ugotovili skupnost naziranj o skupnih interesih.

Na vprašanje, ali ostaja rok šestanka stalnega sveta Balkanske zveze za 4. maj še nadalje v veljavi, je odvrnil:

Kolikor je meni znano, ni za sedaj nobenih izprememb, ter upam, da se bo ob tej priliki v Beogradu ponovno potrdila v teh težkih časih naša skupnost, ki je neobhodno potrebna vsem balkanskim narodom.

Francoski pristane na turški predlog

Pariz, 24. aprila. b. Francoski zunanji urad je sinoči izročil turškemu poslanstvu v Parizu odgovor na noto turške vlade glede zopetne utrditve morskih ožin. V notici pristaja Francija na otvoritev pogajanj med osmimi signatarnimi državami konvencije o morskih ožinah iz l. 1923. Kakor zatrjujejo, je tudi japonska vlada, ki je prav tako podpisala omenjeno pogodbo, pripravljena za pogajanja o rešitvizi Dardanel. Prav tako pritrdilen je tudi odgovor Grčije, ki računa s tem, da bo mogla v primeru, če bodo zopet utrdjene Dardanele, dobiti dovoljenje za utrditev svojih otokov Samotrkosa in Lemnosa.

Bolgarsko stališče

Sofija, 24. aprila. g. Kakor zatrjujejo, je bolgarska vlada že odgovorila na turško noto glede Dardanel in sicer v splošnem pritrdilo. Odgovor vsebuje le nekaj prihrkov glede bolgarske plovbe, za katero hoče imeti Bolgarija nov statut.

Povratak Titulescu v Bukarešto

Zagreb, 24. aprila. o. V pretekli noči se je peljal skozi Zagreb rumunski zunanji minister dr. Titulescu, ki se vrača iz Pariza in Ženeve preko Subotice v Bukarešto.

Uprava državnih gozdov in rudnikov

Beograd, 24. aprila. p. Minister za šume in rudnike je dal danes novinarjem izjavo o uredbi, ki je bila odobrena na sinočnji seji ministrskega sveta in ki ureja novo organizacijo ministrstva za šume in rudnike. Po uredbi se bo uprava državnih gozdov in rudnikov popolnoma ločila od ostalih agend tega ministrstva. Uprava se bo obenem komercializirala in za njo ne bodo več veljali predpisi zakona o državnem računovodstvu. Izdelan bo program za eksploatacijo državnih gozdov za dobo 20 let. Eksploatacija se bo načelno vršila v lastni režiji. Izdelal se bo tudi investicijski program glede gozdnih prometnih sredstev ter poslopj za pisarne in stanovanja. Državna režijska eksploatacija se bo omejevala na izdelavo primarnih izdelkov in polidelkov

(drva in hloidi), v nadaljnjo industrijsko predelavo lesa pa se državana uprava ne bo spuščala. Ravno tako se bo izdelal 10-letni investicijski in eksploatacijski program za državne rudnike. Tako uprava državnih rudnikov kakor uprava državnih gozdov bo zbirala vsaka za sebe poseben rezervni fond do višine 50 milijonov dinarjev. Funda bo upravljal minister za šume in rudnike v soglasju s finančnim ministrom, njun namen pa bo, da se v dobi ugodne konjunktore zbirajo prihranki za kritje primanjkljajev v letih slabe konjunktore.

Chaplin živ in zdrav

Singapur, 24. aprila AA. Po poročilu iz hotela, v katerem se je nastanil, je Charlie Chaplin živ in popolnoma zdrav.

Naši kraji in ljudje

Nemci v Jugoslaviji, Slovenci v Avstriji Umestna vprašanja koroških Slovencev

Celovec, 24. aprila.

Zadnji »Koroški Slovenci« je s posebnim poudarkom, da ima na razpolago samo nemške virov, poročal o delovanju nemškega Kulturbunda v Jugoslaviji. Naglasil je, da nudi njegovo poročilo za lansko leto jasno sliko o kulturnem udejstevovanju in življenju Nemcev v Jugoslaviji. Istično kaže poročilo, da imajo Nemci mnogo smisla za organizacijo in da njihova organizacija v Jugoslaviji lepo napreduje. Delovanje Kulturbunda ni omejeno samo na narodno prosveto med Nemci, marveč posega v vse panoge nemškega narodnega življenja. Največjo važnost pa polaga Kulturbund na buditev narodne zavesti med svojimi rojaki. Organizacija Kulturbunda se razteza na vse pokrajine Jugoslavije, kjer žive Nemci. Lani je bilo ustanovljenih 55 novih krajevnih organizacij, od teh 22 v Sloveniji.

Ko navaja razne prireditve, prihaja list do zaključka: V Jugoslaviji Nemci ne uživajo samo popolne svobode, marveč imajo celo neke vrste privilegiran položaj. Iz tega se vidi, na kaki višini je jugoslovnsko kulturno razumevanje, koliko je višje od drugih narodov. Saj je strpnost nasproti narodnim manjšinam ena najznačajnejših in najznačilnejših odlik vsakega naroda, za-

kaj ta strpnost šele dobro označuje njegovo kulturno višino.

Po navedbah iz nemških virov o položaju Nemcev v Jugoslaviji pa »Koroški Slovenci« takole govori o položaju Slovencev na Koroškem in Avstriji:

Tako nemški Kulturbund v Jugoslaviji po nemškem viru. Še nedavno pa so nemški nacionalni listi ogorčeno zavrnil trditve našega lista, da gre nemški narodni manjšini razmeroma dobro. Na današnje naše podatke bodo nedvomno hoteli spet odgovorjati, češ, tudi koroški Slovenci in njihove organizacije imajo polno svobodo v svojem delovanju in se te svobode tudi izdatno poslužujejo. Naj pripomnimo že vnaprej svoje mnenje: Ali obstaja tudi za Nemce v Jugoslaviji kakšna organizacija z namenom, da jih dosledno raznaroduje in razkrajja, kakor obstoja taka organizacija pri nas? Ali je tudi v Jugoslaviji tako, da se Jugoslovenci poslužujejo napram nemškemu rojakom nizkotnih sredstev kakor očitka nelojalnosti, domovinske nezvestobe in dr.? Ali je tudi v Jugoslaviji med Nemci tako, kot med koroškimi Slovenci, da na primer tekmujejo deželne ustanove v prireditvah raznih izobraževalnih tečajev za Nemce s nemškim Kulturbundom? Ali tudi Jugoslovenci delijo Nemce v svoji državi v Nemce po narodni zavesti in Nemce po materinem jeziku?

Češki pevci na Gorenjskem in v Mariboru Povsod so doživeli prisrčen, bratski sprejem

Kranj, 24. aprila.

Prvikrat je imel Kranj v četrtek prilika pozdraviti v svoji sredi sloveči zbor »Smetana« iz Plzn. Z Bleda so prispeli popoldne v Kranj, kjer so jih na kolodvoru sprejeli zastopniki JČ lige in dec. češko-slovaške kolonije. Pozdravila jih je 10-letna deklica in izročila predsedniku dr. Mattasu krasen šopek.

Zvečer pa so nam bratje Čehi priredili koncert v Narodnem domu, kakršnega Kranj že dolgo ni doživel. Poleg številnih predstavnikov je občinstvo v svojo češko kolonijo napolnilo veliko dvorano. Brate je pozdravil predsednik JČ lige dr. Simon Dolár, ki je tudi v imenu Glasbene Matice in Sokola izrekel dobrodoščilo. Potem je bilo gostom izročeno cvetje. V imenu gorenjske sekoške župe je izpregovoril starosta br. Jakob Špičar. Kadar prihajamo mi k vam, je dejal, nas vedno toplo pozdravljate. Mi Gorenjci smo mrzli ljudje. Sneg je nad nami, na naših vrhovih, toda v naših srcih je ljubezen, ki nas tesno veže z vami. Dve meji sta med nami, toda vaša in naša pesem nas dvigata nad mejo in nas veže družita. Toplo se je nato zahvalil predsednik dr. Mattas, ki se je spomnil besed Viteškega kralja: Čuvajmo Jugoslavijo! Ne samo vi, je dejal dr. Mattas, tudi mi hoče-

mo čuvati Jugoslavijo, kakor svojo mater republiko Češkoslovaško... Vihar navedenja je sledil vsakemu nagovoru. V sporedu pa so najbolj ugajale narodne pesmi in slednjič so morali še dodatki nekaj čeških. V hotelu »Jelen« je sledil banket. Danes z jutranjim vlakom so se bratje odpeljali v Maribor, potem pa se vrnejo v domovino in posejajo s seboj, kakor so zatrili v Kranju, neizbrisane spomine na očarljivo Gorenjsko, kjer so bili nadvse prisrčno in domače sprejeti.

★

Maribor, 24. aprila.

Nacionalni Maribor je veličastno sprejel plzenjske pevce, ki so nocoj priredili v Unioni krasno uspeh koncert. Na glavnem kolodvoru se je zbralo mnogo občinstva, ki je goste ob prihodu vlaka navdušeno pozdravljalo. Druge goste je pozdravil predsednik mesta dr. Jevan. V imenu Glasbene Matice in vseh mariborskih pevskih društev je izrekel dobrodoščilo predsednik Glasbene Matice dr. Poljanec.

Za lep sprejem se je zahvalil dr. Emanuel Mattas. Nato je »Smetana« zapel učinkovito pozdravno pesem. V spremstvu Mariborčanov so se podali gostje v mesto ter se naslanili deloma pri Orli, deloma pri Zamorcu. Ispovedava pevška župa je poklonila gostom pri koncertu lep kovonjen venec. Po koncertu je bil pozdravni in prijateljski večer pri Orli.

Film, ki je žel triumfe po vsem svetu, je navdušil tudi Ljubljano!

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Gigantski velefilm po romanu JULES VERNEA

MIHAJLO STROGOV – CARJEV SEL

Adolf Wohlbrück, Maria Andersgast.

Nad 1000 sodelujočih! Napeto in pretresljivo! Največje in najbolje filmsko delo zadnjega desetletja! Danes najnovejši Foxov zvočni tehnik.

Kino Union, tel. 22-21

Slika trboveljskega socialnega skrbstva Nad 1000 oseb je brez posla in brez preskrbe

Trbovlje, 24. aprila.

Prav te dni, ko prihaja vprašanje redukcij v revirjih TPD vnovič v razpravo, je trboveljska občina objavila poročilo o delovanju svojih podpornih akcij. Dasi naraja to poročilo precej visoke vsote, ki so bile izdane najbednejšim v pomoč, je vendarle samo krčič dokument o brezupni ritiki tisočev rudarskih rodbin, ki ostajajo zmerom bolj prepuščene usodi. Blagajniški račun izkazuje, da je občinska podpora akcija v Trbovljah imela v preteklem letu nad 425.000 Din dohodkov in okrog 424.000 Din izdatkov, a če prištejemo še neporavnane račune za živila v znesku 27.500 Din, beleži podpora akcija nad 26.000 Din primanjkljaja.

Banska uprava je z rednimi mesečnimi prispevki nakazala Trbovljam 226.500 Din, dvakrat pa je dala še izredni prispevek po 5.000 Din. Prispevki občine same so dosegli skoraj 125.000 Din, država pa je preko ministrstva za socialno politiko in sreskega načelstva nakazala komaj 14.992 Din, kar je vsekakor pod vsako običajno mero skromna podpora tolikšnemu bazenu bede, kakor so Trbovlje. Skromni znesek (12.000 Din) je dalo tudi Dukičovo podjetje, medtem ko imena TPD sploh ni v seznamu darovalcev in denarju, temveč se je družba precej skopo oddolžila s tem, da je darovala nekaj v blagu. V kuhinji za brezposelne so razdelili 16.700 obedov in 11.326 večerj. Brez primere večji obrat je imela kuhinja za mladino, ki je v zaključnem letu razdelila 250.714 obedov in 80.303 obroke mleka. Mleko prejemale samo bolni šolariki in pa otroci iz predšolske dobe.

Za živila in za vzdrževanje obeh kuhinj je občina potrošila vsega skupaj 446.000 Din, število porcij pa je doseglo 359.133. To, da se je morala kuhinja za brezposelne 1. aprila zapreti, je za socialno skrbstvo v Trbovljah hud udarec. Z vsemi družinskimi člani je v Trbovljah brez posla nad 1000 oseb, a občina je komaj 52 izmed njih mogla nuditi nekaj zasilne za posilne na cesti pri Špancu in proti Reki, vsi ostali pa so brez vsakršne pomoči. Prav tako je veliko število upokojenecv z neznanimi pokojninami, ki bolj ali manj padajo v breme občinski ubožni bla-

gajni. A tudi med kmečkim prebivalstvom v okolici beda narašča.

Skoraj vsi šolski otroci, ki jih je v občini 2502, so slabo hranjeni, a čeprav se v zmerom ostrejši obliki javlja potreba, da bi se kuhinja za šolarke razširila, grozi danes prav resna nevarnost, da bo morala v doglednem času skriti svoj obseg, prav tako pa bodo zastale tudi vse druge podpore, če odločujoče instance ne bodo prisločile na pomoč. Javna sredstva so izčrpana, zasebnih darovalcev je zmerom manj. Generalni ravnanjstvo TPD je v zadnjih mesecih prejelo od trboveljske ob-

Razstava načrtov za kraljev spomenik Oglejte si jih danes in jutri v Jakopičevem paviljonu!

Ljubljana, 24. aprila.

Medtem ko se v enem delu našega tiska še zmerom skuša oživljati alternativa, ali naj Ljubljana kot predstavnica slovenskega naroda postavi blagopokojnemu Viteškemu kralju v znak svoje vdanosti in hvalečnosti bolnišnico ali pa idejni, likovni spomenik, je umetniška žirija z očitno predloženih osnutkov zaključila prvo fazo svojega dela in od danes do nedelje so načrti v Jakopičevem paviljonu tudi široki javnosti na vpogled. S tem prvim razpisom je imel odbor za postavitev spomenika namen, da širši krog umetnikov in arhitektov povabi k sodelovanju pri iskanju prostora, ki pa je bil do neke mere določen že v razpisu samem z določbo, da mora bodoči spomenik stati na kraju, ki bo primeren za večje nacionalne prireditve in manifestacije. Izmed 15 predloženih osnutkov je žirija 2 izločila, ker ne ustrezata osnovnim pogojem razpisa, ostalih 13, ki so bili sprejeti, pa nam nudijo prav značilno sliko o tem kako naši umetniki in arhitekti vrednotijo ulice, trge in druge prostore v Ljubljani. kar se tiče postavljenega monumentalnega spomenika, ob katerem naj bi mestu zrastle novo središče našega javnega življenja. Vsekakor je zanimivo, da so kiparji in arhitekti, ki so se s svojimi osnutki udeležili konkursa skorajda brez izjeme zavrgli za-

čine več prošenj za pomoč javni kuhinji, a se doslej še ni moglo odločiti. Trboveljski pomožni odbor upa, da bo TPD podprla mladinsko kuhinjo v najkrajšem času vsaj z enkratnim izdatnejšim prispevkom, če v resnici ne more utrpeti redne mesečne podpore.

Iz Beograda v rodno zemljo

V stalni vojni bolnišnici v Beogradu je na četrto nedeljo podlegel hudi operaciji želodca 35-letni orožniški podnadrednik Ludvik Mele iz stare napredne rodbine iz Škale pri Slovenskih Konjicah. Zadnje dobo je služboval pretežno v pisarni beograjskega orožniškega polka. Pogreb v

Beogradu je pokazal, kako je bil priljubljen. Neutolažljivi starši s požrtvovalno zaščeno, ki mu je tri tedne v bolnišnici stregla in lajšala bolečine, so želeli prepeljati ljubljensko edino domov v Slov. Konjice, kamor bo krsta prispela v sredo 29. t. m. in bo položena v rodniško grobnico. Lahko mu počitek v domači zemlji, ki jo je srčno ljubil!

Igra in igralci iz Cirkovcev

V ptujskem gledališču so dosegli pred kratkim kmetski diletantje z vasi Cirkovcev na Ptujskem polju velik uspeh s krstno predstavo veseloligre »Micki je treba mo. za«. Za danes jih je povabil v goste mariborsko narodno gledališče in že od velike noči je po Mariboru in v okolici veliko zanimanje za to fletno domače delo. Saj igra-

jo sami kmetski fantje in dekleta v svoji poljski (poljanski) govornici, nastopajo v pristnih narodnih nošah in živahno podajajo domače običaje. Veseloligro je napisal domačin Vinko Korže, kmetski fant, ki je znal v njo zajeti veliko mero pristnega kmetskega humorja iz življenja naših »polončev«. Vinko Korže je vsekakor zanimiv originalen kmetski pisatelj, ki pripravlja še eno veselo o Micki, potem dramo iz naše vasi — več pa ne bom izdal, saj boste kmalu še kaj čitali o njem, o naših igralcih in naši vasi.

A. D.

Jubilejni občni zbor CMD

Moška in ženska podružnica CMD sta imeli v četrtek zvečer v Celjskem domu dobro obiskan občni zbor. Predsednik moške podružnice dr. Bavde je po pozdravu naglasil, da stopa celjska CMD v drugo polstoletje svojega delovanja. Za nami je zelo pomembno in plodonosno razdobje. Opaža se, da se ni pravega razumevanja za izredno važno narodno obrambno delo. Upanje pa je, da bo zlasti mladina krenila na pravilno pot. Dne 14. decembra sta podružnici proslavili 50. letnico s svečano akademijo v Celjskem gledališču, ki je dosegla lep moralni uspeh. Predsednik se je

misel, ki je bila najpoprej deležna javnega obravnavanja, namreč da naj se spomenik postavi v središče Zvezde, ki naj bi s temeljito preureditvijo hkrati dobila povsem novo lice. Da izbira velikih prostorov v Ljubljani nudi le prav skromne možnosti, dovolj zgornovo izpruže dejstvo, da si večina projektantov zamišlja bodoči spomenik Viteškemu kralju skoraj izključno na dveh krajih, okrog vstopa v Tivoli na koncu Aleksandrove ceste in pa na spodnjem delu Kongresnega trga, v kotu med pričetkom Vegove ulice, univerzo in Filharmonijo.

★

Razstava v Jakopičevem paviljonu, ki je zanimiva in poučna, da nje obisk lahko vsakomur najtopleje priporočamo, nam prikazuje osnutke, kakor so bili po vrsti ocenjeni. Prva dva, ki sta bila nagrada za drugo nagrado, osnutki kiparja Borisa Kalina z inž. arh. Glanzem in osnutek kiparja Pinnata z inž. arh. Spinčičem. sta si po sami umetniški misli za čudo sorodna: Oba umetnika postavljata Viteškega kralja na konja v strumno zadržanem bojnem zalezu, tako da sta tudi v resnici najbolj verno zajela podobo umrlega vladarja, kakor živi v najintimnejših predstavah naroda. Kraljov našt si zamišlja kraljev spomenik na visokem masivnem podstavku na Kongres-

Odolova ustna voda čisti tudi med zobmi!

spomni umrlih članic ge. Vošnjakove, Su. hačeve, Stermecke in Majdičeve ter člana Zalokarja.

Po pozdravu predsednice ženske podružnice gdnice Kernove, je poročal tajnik Slavko Kukovec o kresovanju in prireditvah. Ob 50. letnici CMD sta bili obe podružnici zastopani na glavni skupščini v Ljubljani. Članstvo se je tudi udeležilo koroškega ljudskega tabora na Poljani. Blagajnik Jaušovec je poročal, da ima moška podružnica 198 rednih članov in enega pokrovitelja. Prejemkov je bilo lani 5.960 Din, isto, toliko izdatkov. Centrali v Ljubljani je bilo nakazanih 5.421 Din, Tajnica gdnica Zarnikova je navedla prireditve, pri katerih je

ženska podružnica sodelovala z moško. Blagajničarka gdnica Prekorškova je poročala, da ima ženska podružnica 162 članic, dohodkov je imela 7.793 Din in toliko izdatkov, v glavnem prispevek centrali. Oba odbora sta prejela razrešnico z zahvalo blagajniku in blagajničarki.

Član glavnega odbora in delegat moške podružnice narodni poslanec Ivan Prekoršek je poročal o delegacijskem zborovanju na predvečer lanske jubilejne glavne skupščine CMD, o narodno obrambni razstavi v Ljubljani ter o velikem narodno obrambnem in organizacijskem delu CMD. Oba odbora sta pri volitvah ostala v glavnem dosedanja.

Študentje v vzgoji Jadranske Straže Prvi propagandni tečaj PJS v Splitu je odlično uspel

Ljubljana, 23. aprila.

Za letošnje velikonočne počitnice se je med 15. in 17. aprilom vršil v Splitu prvi propagandni tečaj PJS, ki ga je priredil izvršni odbor s pomočjo vseh oblastnih odborov. Udeležilo se ga je okrog 120 srednješolcev iz vse krajevine — iz vsakega zavoda po eden delegat. Častno je bila zastopana naša banovina z 18 delegati, ki jih je vodil prof. Stanko Bunc, poverjenik PJS na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani. V sredo je ob osmih svečano otvoril tečaj v prisotnosti vseh članov izvršnega odbora sam predsednik in agilni ideolog dr. Ivo Tartaglia, naker je pozdravil zbrano mladino še načelnik naraščaja dr. Ercegović. Predavanja so trajala tri dni. V zanimivi in zabavni obliki so podali številni predavatelji kopico najraznovrstnejšega gradiva, znanja in misli o našem morju in o gibanju Jadranske straže.

Voditelj predavatelj dr. Rubić je orisal obalo našega Jadrana v zemljepisnem, zgodovinskem in kulturnem pogledu, pesnik in urednik glasila »Podmladek Jadranske straže« dr. Despot je v zanimivi besedi govoril o ideologiji JS, predsednik dr. Tartaglia je razlagal o potrebah jugoslovnskega morja, dr. Ferri je prikazal morje kot vir zdravja (le za jetične nikakor ni!), prof. Klaric — edini predavatelj izven Splita je očrtal način organizacije PJS po šolah po vzorcu, kakor je sprovedena v Sloveniji. Nato se je razvila kratka, a živahna debata, ki jo je zaključil dr. Rubić s poročilom o mladinskih pomorskih organizacijah v tujih državah (Belgiji, Angliji, Italiji i. dr.). General Todorović je naslikal pomen morja za močno državo, dr. Ercegović pa prikazal morje kot neizkoriščeno njivo. Za zaključek kurza so udeleženci pisali enournno nalogo o dosedanjem delu PJS in o nalogah v bodočnosti. Najboljše delo bo nagradjeno in objavljeno.

Popoldne so se vsi dan vršile poučne ekskurzije pod vodstvom dr. Rubića. Ogleдали so si staro mesto z Dioklecianovo palačo, novo ladjedelnico, Meštrovičev atelje (v delu je pravkar devet kariatid za okras spomenika neznanemu junaku), oceanografski inštitut, Marjan, arheološki in etnografski muzej ter galerijo slik. Kurz se je zaključil v petek zvečer z zelo animirano čajanko na Bačvicah. Med igranjem orkestra in prepevanjem veselih pesmi so se vrstili številni govori, izmed katerih je še prav posebno ugajalo duhovito kramljanje inž. Matošića o Kolumbovem jajcu: vsi smo primorci, saj tudi voda v reki in jezuru je iz morja in se vanje povrača.

Zanimivo je bilo opazovati živahno mladino, ki se dobro zaveda svoje naloge in ume vzdržati disciplino, ko je treba. Iz vseh krajev Jugoslavije so se zbrali, se med se-

boj pogovarjali o zadevah svoje organizacije in sklepali prijateljstva. Vse tečajnike je držala v veseljem in svečanem razpoloženju vedra slovenska pesem, ki je postala na mah vsem skupna. Posebno je zadržala Tomačeva himna.

Ta zanimivi in koristni kurz, ki je znatno poglobil in razširil znanje med naraščanjem, ga navdušil za morje in z njega stvoril novi kader mladih pionirjev, je bil prvi te vrste v Jugoslaviji. Želimo, da bi ne ostal edini, ampak da bi postal zares prvi v dolgi vrsti. Čuvajmo naše morje!

MATINEJA KINA SLOGE

Vsi sedeži po enotni ceni Din 4.50

MALA MAMICA

z dražestno

Franciško Gaal

Danes in jutri v nedeljo ob 10.30 dop.

Spet smrtna žrtev tihotapske strasti

Murska Sobota, 24. aprila.

Kljub že tolikim žrtvam noče pri nas tihotapstvo pomehati. Res je, da nekateri ta posel izvršujejo zavoljo siromašnosti, a pretežno se bavijo s tihotapstvom ljudje, ki jih k temu zaveja strast do pustolovščin. Te dni je tihotapska strast spet zahtevala žrtev, in sicer blizu Gederovcev. Delavec Senekovič Rupert iz Samošnov pri Ljutomeru je že dalje časa tihotapil blago iz sosodne Avstrije in mu doslej niso mogli do živage. Dne 21. t. m. je okrog polnočne ure dobro otovorjen prekorščil mejo. Ko je bil že precej daleč na našem ozemlju, ga je opazil granicar in ga pozval, naj obstane. Senekovič pa se je obrnil in začel bežati. Po službenih predpisih ga je granicar še večkrat pozval, naj obstane, a ker so bili vsi pozivi zaman, je nekajkrat ustrelil proti bežečemu. Izmed strelav sta dva zadela tihotapca v hrbet in se je nesrečnik hudo ranjen zgrudil.

Močno krvavečega Senekoviča so nemudno prepeljali v murskosoboško bolnišnico, kjer mu pa niso mogli več rešiti življenja. Pri pokojnem so našli mnogo tihotapskega blaga, zlasti tobaka za njuhanje, kresilnikov, svilenih roboev in nekaj kemikalij. Da bi bila nova žrtev tihotapstva še slednjim memento vsem, ki se še zmerom lahkomišno igrajo s svojim življenjem na naših mejah!

Danes premiera prvega jugoslovnskega zvočnega filma v srbohrvaškem jeziku!

KINO SLOGA Telef 27-30

Ita Rina in Zvonimir Rogoz

„A življenje teče dalje“

Za ta spored je tako veliko zanimanja, da nujno priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji!

Predstave ob 16, 19.15 in 21.15 uri.

nem trgu tik pred univerzo, Pinnatov pa ga postavlja na prostor pred Narodnim domom ob robu Aleksandrove ceste. Kipar Loboda, ki je prejel tretjo nagrado, si zamišlja spomenik sredi spodnjega roba Kongresnega trga pred Filharmonijo v obliki monumentalnega obelisksa, ki nosi na sprednji strani podobo z lovornjem ovenčanega kralja, drugi osnutek kiparja Kalina z inž. arh. Glanzem, ki je prejel enako nagrado, pa predlaga, naj se kraljev lik v podobi visokega stebra postavi na umetno improviziran tržišč ob pričetku tivolskega parka, med koncem Aleksandrove ceste in železnico.

Izmed načrtov, za katere si je odbor pridržal prvo nakupa, pa, je vsekakor posebne pozornosti vredni oni, ki je bil predložen pod geslom 1234, delo stavbenika Vladimirja Bohinca in arh. Costaperarie, ki edini na čisto izvirni način rešuje vprašanje o regulaciji Kongresnega trga. Po tej zamisli naj bi stal kraljev lik v vladarskem ornatu prav na robu trga, nasproti vstopu v Vegovo ulico, a da se odpre dovolj prostora okrog njega, naj bi se današnji park v 8 metrov širokem pasu porezal od zgoraj od spodnjega koneca trga, tik za spomenikom s smim pa naj bi se postavila v vsej dolžini visoka stena deves. Naslednji osnutek, ki nosi geslo BŠJ, postavlja Viteškega kralja pred desni vogal pravoslavne cerkve Sv. Cirila in Metoda, po drugi varianti pa na sredo vstopa v Tivoli, med cerkvijo in bodočim Oficirskim domom,

obakrat kot viteza na konju. Kipar Kogovšek, se s svojo zamisljo v dobron mero loči od vseh ostalih konkurentov. Po njegovi zamisli naj bi stal spomenik v podobi kralja na triumfalno, svečano korakajočem konju v prehodu, ki se bo v bližnji ali daljni bodočnosti odprl od Kongresnega trga preko sedanega vrta restavracije Zvezde proti Prešernovi ulici. Osnutka z geslom Karo in Uedinitelj pa vnovič predlagata spomenik ob vhodu v Tivoli, prvi med Oficirskim domom in cerkvijo, s podobo kralja v vojaški uniformi in z mečem, drugi pa na rob Bleiweisove ceste prav tam, s kraljem na konju v zanositem zalezu.

V ostalih štirih načrtih, ki nosijo gesla MVK, Uedinitelj III, Oporoka in Konkura, se v zahimjih variantah ponavljajo ideje, ki so jih izrazili že ostali konkurenti: prvi si zamišlja spomenik ob vhodu v Tivoli, drugi sredi Kongresnega trga, tretji na robu Zvezde, četrti pa v prostoru med podaljškom Knafljeve ulice in Aleksandrove ceste, kjer imata zdaj svoje zasilne prostore gledališka slikarna in garderoba. Sprito precej izrazite enotnosti, ki jo kažejo osnutki v izbiri prostora, in sprito dovolj pestrih možnosti, na katere opozarja razne variante, odboru za postavitev spomenika najbrž ne bo pretežko, izbrati najprikladnejše mesto, in tako upamo, da bo naša javnost kmalu doživela drugi končni razpis, po katerem bodo naši kiparji imeli priliko, da v plemeniti tekmi pomerijo svoje umetniške sile.

Domače vesti

O političnih pogrebih

»Slovenski Dom«, naš najnovejši kolega iz Kopitarjeve uffe, je sicer še v precej mladih letih, a šale, ki se mu dan za dnem vsipajo izpod peresa, bi utegnile nepoučenega človeka kdaj pa kdaj zavesti v domovo, da ima opravka s starino, ki sta mu opešala razgled in spomin.

Na priliko tale od včeraj! Na 4. strani, tam, kjer se boro zanimivosti iz vsega sveta, je objavil — pač z majhno zamudo, zakaj pokojnega predsednika grške vlade Demertzisa so bili pokopani že 15. aprila — sliko nekakšnega pogreba v Atenah, pod njo pa naslednji tekst: »Politični pogrebi v Atenah se vrste drug za drugim. — Mrtvaški sprevod Metaxasov.«

Človek skoraj ne bi mogel verjeti, da sta mogli mlademu kolegu iz Kopitarjeve uffe v tako kratki beležki kaniti kar dve tako veliki zabodi hkrati v pero. Najprej, razume se, ta usodna zamenjava 'men': vsemu svetu je znano, da je bil Demertzis tisti, ki je dne 13. aprila umrl, in da je njegov naslednik, sedanjí predsednik grške vlade Metaxas, celo prav te dni najvil za 4. maja svoj prihod v Beograd. Potem pa tisto o političnih pogrebihi. Kaj se to neki pravi? Ali je »Slovenski Dom« tako malo krščanski, da niti smrti človeka, pa naj je bil za življenja magari še tako vnet politik, ne smatra za njegovo zasebno stvar, temveč hoče še to proglasiti za nekakšno politično afero?

• Zagrebški vseučiliški profesor bo predaval na slofijskem vseučilišču. Redni profesor kmetijsko-gospodarske fakultete v Zagrebu dr. Anton Levaković je dobil od direktorja vseučilišča v Soliju novobilo, da bi na slofijski kmetijsko-gospodarski fakulteti leto kot gost nekajkrat predaval iz področja dendrometrije.

• Prvi slovenski doktor iz učiteljskih vrst. Na univerzi kralja Aleksandra je bil v sredo promoviran za doktorja filozofije g. Vinco Brumen iz Salovec pri Središču. Vsekar, kor je vredno posebne zabeleže da je bila to prva promocija pri nas, pri kateri je bil doktorski naslov podeljen slušatelju, ki je prišel na univerzo kot diplomirani učitelj. G. dr. Brumen je srednješolske študije končal na mariborskem učiteljskem, za dizertacijo pa si je izbral temo: Kulturno-pedagoški pomen Slovkovega dela »Blaze in Nežica v nedoljski šoli«. Mlademu doktorju iskreno čestitke!

• Predsednik centralnega odbora invalidskega združenja ne bo odstopil. Pred tedni je predsednik centralnega odbora združenja vojnih invalidov g. Božidar Nedić podal ostavko na svoje mesto z utemeljitvijo, da zaradi slabega zdravja ne more več vršiti svojih poslov in da se bo moral dalje časa zdraviti. Združenje je sklicalo širšo plenarno sejo delegatov iz vse države, ki je trajala tri dni ter poleg tekočih poslov razpravljala tudi o predstavniki ostavki. Skladno je bila sprejeta resolucija, ki naglašala, da uživa predsednik Nedić popolno zaupanje vseh vojnih invalidov in da se zaradi tega njegova ostavka ne more sprejeti. G. Nedića so prosili, naj svojo ostavko umakne in, naj še v administrativnem pogledu vodi podpredsednik, ali pa kak člen uprave. Uprava bo skušala bolehnega predsednika rešiti vseh upravnih poslov. Doktor se bo zdelil, da bo zastopal član uprave, Vojislav Kovačević. Predsednik Nedić je naposled svojo ostavko umaknil.

„Agnus“ otroška moka je redilna in lahko prebavljiva hrana za dojenčke, slabotno deco in okrevajoče bolnike.

• Kongres diplomiranih bolniških strožnic iz vse države. V Sarajevu se bo 10. maja vršil kongres diplomiranih bolniških strožnic ali sester-pomočnic iz vse države. Prijavilo se je doslej že 60 delegatov iz raznih krajev. Na dnevnem redu kongresa so važna strokovna in stanovska vprašanja. Kakor je »Jutro« že nekoč poročalo, je položaj diplomiranih bolniških strožnic dokaj težak, kar mnoge bolnišnice ne razlikujejo diplomiranih strožnic od navadnih bolničark, ki nimajo nobene prave strokovne izobrazbe. Diplomirane sestre-pomočnice so si v Beogradu že ustanovile svojo zadrugo, ki je organizirala zaposelitev kvalificiranih strožnic pri privatni negi bolnikov. Ta zadruga deluje z velikimi uspehi.

• Konferenca hotelirjev iz vse države se je sšla 24. t. m. v Zagrebu. Na konferenco je razpravljalo o važnih vprašanjih, ki so v najožji zvezi z napredkom našega turizma. Razpravljali bodo tudi o smiselnosti hotelov ter o davčnih in drugih olajšavah za hotelsko industrijo. Na dnevnem redu je tudi vprašanje ustanovitve podpornega fonda za hotelirje. Po konferenci se bo vršila ustanovna skupščina hotelsko-turistične zadruge, potem pa bo redni občni zbor jugoslovanske zveze hotelirjev. Zborovanja bodo zaključena jutri v nedeljo.

Kličite telefon 39-70

Poslujemo na dom po Vaše smuči za shrambo preko poletja.

SPORT — KMET d. o. z. Ljubljana — Aleksandra 7.

• Za dvig podeželskega vrtnarstva. Banovina kmetijska šola v St. Juriju ob južni železnici je imela 20. in 21. t. m. vrtnarski tečaj za učitelje in žene in dekleta meščanskih slojev. Med udeleženkami je bilo 36 učiteljic iz vseh delov naše banovine. Kljub kratko odmerjenemu času je bila predelana v tečaju vsa potrebna snov. Glavni predavatelj je bil strokovni učitelj G. Vardjan, ki je predaval o načrtih šolskih vrtov, o družinskih, počitniških (weekendskih), Schreiberjevih in drugih vrtovih, o obdelovanju vrtnih zemlje, rabi sodobnega vrtnega orodja, gnojenju, sejanju in oskrbovanju zelenjavnih rastlin, o gnojilih, topikalih, silnicah in izkoriščanju gnojnikov. Snov drugega dne je bila: posebno zelenjadnica, najvažnejše zelenjadicne in njihova vzgoja in oskrba, spravljavanje zelenjadnic, najvažnejše cvetlice na vrtu in na oknih in oskrba cvetlice. Praktična dela je vodil neumorni vrtnar G. Korber z velikim potrpljenjem, zakaj učiteljice niso varčevale z vprašanji. Vsekar je tečaj dobro uspel in dosegel svoj namen.

Iz Ljubljane

u— Stiriidesetletnica dela v istem tovarniškem obratu in obnem 25-letnico kot obratovodja v tovarni »Indus« je obhajal g. Joško Pečan. Po roku je s Sela pri Polhovem Gradcu, kjer se je rodil 5. novembra 1868, in se izučil v strojarstvu v tamonjski tovarni. Kot 27 letnik je l. 1897. vstopil v tovarno Janesch v Ljubljani. Pomladi 1911. je postal že obratovodja v tovarni ter še danes zavzema to mesto pri sedanjih lastnih tvornicah »Indus« zmerom enako cenjen kot izvrsten strokovnjak in kot zanesljiva vodilna moč. Kljub visokim letom sta on in njegova soproga g. Františka pri junakom zdravju. Vzgajala sta osmero otrok, ki so jima vsi v ponos. Izmed šestih sinov je eden zdravnik v Murski Soboti, eden strojnik mojster v tovarni »Eka«, eden aktivni podporočnik v Subotici, eden črkostavec v Blaskovih tiskarni, eden tehnični uradnik v tovarni »Indus«, eden še študira na obrtni šoli, obe hčerki pa sta že poročeni. Ugodnemu jubileju in vsaj njegovi družini tudi naše iskrene čestitke!

u— V poročilu o koncertu češkega pevkega zbora »Smetanec« v večeršnjem »Jutru« smo omenili, da je g. bana dr. Natlačen zastopal prosvetni načelnik g. Jos. Breznik. Po naknadnih informacijah poročavamo to poročilo v toliko, da je g. bana zastopal g. prosvetni načelnik Breznik samo na slavnostni večerji, koncertu pa je osebno prisostvoval ban dr. Natlačen z gospo.

u— Pod mladinskim zborovodjem prof. Viktorjem Soncem zapojejo mladi pevci in pevke šole Glasbene Matice tele mladinske zborovske pesmi: M. Kogoj, »Zvonček«, St. Premra, »Luč z neba« in »Tri kaplje krvi«, E. Adamič, »Večernec«, »Cigansko«, »Pieš kos« in »Posmehljivo neumiti deklici«. D. Jenka, »Lipoc« in »Tih lunec« ter p. H. Šatnerja, »Putko tulko«. Mladinski orkester istega zbora pa nam zasvira Bullovo: Melanholijo, J. Stamitzovo: Simfonijo v d-duru in 4 stavkih in K. Jerajevo skladbo: »Tožba za umrliim kraljem«. Orkester vodi priznani strokovnjak za mladinske koncerte g. prof. Karel Jeraj. Ta prva letošnja produkcija Glasbene Matice bo v ponedeljek 27. t. m. ob četrtn na 7. pop. v filharmonični dvorani. Vstopnice so napredaj v knjižarni Glasbene Matice po 2 Din.

SLABIM. — Danes živi človek v razmerah skrajnega živčnega napora: depresija, nespečnost, prehodna raznarvanost, živčna utrujenost — glette od česa trpe danes mnogi. Toda znanstveno je dokazano, da izveleci iz žlez močne in zdrave živali (»Kalefluide«), če ga dovedemo organizmu, regulira izločevalno delo vseh žlez, krepi organizem in uravnava živčni sistem tako, da človek ponovno postane močan in sposoben za delo in borbo za »bistane«. — BREZPLAČNO detajlno literaturo — zahtevajte: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. — »Kalefluide« se dobiva v lekarnah in drogerijah. — S. br. 10537/33

u— Filozofsko društvo bo imelo drevi ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi svoje šesto predavanje. Predaval bo vsuč. prof. g. dr. Andrej Gosar o temi: »Socialno vprašanje in svetovni nazor«. Predavatelj bo pokazal kakšen vpliv ima svetovni nazor na našo zameleč in družbi in njeni uredbi vobče, ter posebej še kakšen je njegov pomen za reševanje modernega socialnega vprašanja. K zanimivemu predavanju so vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vstop prost!

u— Idrjčani in prijatelji. Prireditev ob pet in tridesetletnici ustanovitve in desetletnici ukinitve realke bodo naslednje: 6. junija »Idrijski večer« v radiju, 7. junija plesizlet k Sv. Trem kraljem nad Vrhniko, 5. julija avtobusni izlet v Ziri, 26. septembra radijski večer, 27. septembra masa za vse pokolne idričane, profesorje in učence realke, 3. oktobra velika koncertna in družabna prireditev v Ljubljani.

u— Društvo »Sočas« naznanja, da je članu Karlu Pečenku umrla edina hčerka Natalija. Dolžnost Sočanov je, da počastijo spomin pokojne z udeležbo pri njenem pogrebu, ki bo danes ob 4. iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču pri Sv. Križu. Žalostnim izreka odbor »Sočas« iskreno sožalje.

u— Istrska pesem! Ta ima nekaj posebnega v sebi. V nji sta zapopadena vse značaj in bol onega preprostega in izmučenega, a do duše dobrega naroda. V pesmi je prav lepo karakteriziral istrski narod naš skladatelj prof. Šantel. Društvo »Tabor« nam bo drevi ob 20. v dvorani Trgovskega doma priredilo koncert istrskih pesmi. Sodelovali bodo radijski orkester in odlični solisti G. S. Justina Dolenčeva in g. Tone Petrovič. S prav tipičnimi pesmimi nastopita tudi dueta g. Kajnova in g. Grzinčič ter ga. in g. Zornada. Zbor nastopi v narodnih nošah pod vodstvom društvenega pevovodje g. Venturinja.

u— Tečaj za vodnike v Ljubljani. Tujsko-prometni svet za Ljubljano priredi v pričetku maja 1936 tečaj za vodnike po Ljubljani. Pogoji za sprejem v tečaj je dovršena srednja šola z maturo. Tečaj je brezplačen in se bo vršil v večernih urah v eni izmed ljubljanskih šol. Reflektanti (dame in gospodje) naj se zgleda do 2. maja t. l. pri tajništvu Tujsko-prometnega sveta za Ljubljano v Auerspergov palači Gosposka ul. 15. I.

u— Udruženje p. t. t. zvančnikov in služiteljv kraljevine Jugoslavije, pododbor v Ljubljani, priredi 10. maja ob 15. uri svojo dobrodelno tombolo. Dobitkov je veliko in prekašuje vse dosežanje naše tombole. Ker je čisti dobiček tombole namenjen v pomoč bolnim in bednim članom združenja, prosimo občinstvo da pridno sega po tombolskih tablicah, kajti s tem bo pomagalo bolnim in bednim članom združenja.

u— Starši! Danes ob 10.30 dopoldne nastopijo podmladkarji Rdečega križa skoro vseh ljubljanskih šol v uniojski dvorani. Izvajani program bo nad vse zanimiv. Vstopnice dobite ob 10. dalje pri blagajni ob vходу v dvorano.

u— Lekarne v Ljubljani in okolici so prevzele prodajo civilnih plinskih mask M 1933 civilnemu prebivalstvu. Plinske maske M 1933 so izdelane v naši državi in so namenjene za zaščito civilnega prebivalstva pred sovražnimi plinskimi napadi. Po ceniku državnega zavoda »Obilježev«, objavljenem tudi v »Službenem listu dravske banovine« znaša cena civilne plinske maske M 1933 skupaj s pločevinasto školjo, v kateri je maska shranjena, za privatnike 137.50 Din. Ta cena velja enako za prodajo v lekarnah kakor tudi za direktno naročilo pri državnem zavodu »Obilježev«.

u— Šentjakobsko gledališče uprizaro v nedeljo popoldne igro z godbo in petjem »Na Trški gori«. Rezervirane vstopnice naj se dvignejo do pol 15, ker se bodo sicer prodale. Začetek točno ob 15. Med uverturo vstop v dvorano ni dovoljen. Ker vlada za to igro zelo veliko zanimanje, si pravčasno preskrbite vstopnice. Dnevna blagajna bo odprta v nedeljo od 10. do 12. in od 14. ure dalje.

u— Podmladek Jadranske straže na III. drž. realni gimnaziji priredi jutri ob pol 17. akademijo s peštrm sporedom v dvorani Kozine. Za zabavo in ples bo skrbel Ronny-jazz. Ker je prebitek namenjen poučni ekskurziji dijakov na morje, vabimo k udeležbi.

— Pri sreskem sodišču v Ljubljani se bodo v sredo, dne 29. aprila ob 9. uri dopoldne prodajali v bivši porotni dvorani na javni dražbi različni predmeti kakor žepne ure, prstani, verižice in drugo. Ogled predmetov pred dražbo.

u— Prošilec za stanovanja v mestnih hišah sponoža mestno poglavarstvo, da so bile vse številne prošnje za stanovanja na seji odbora za upravo mestnih nepremičninne gativno rešene. V bodoče se bodo vsa stanovanja, ki bodo na razpolago v mestnih hišah, razglasila na razglasni deski v veži mestnega poglavarstva z vsemi potrebnimi podatki: kdaj bo stanovanje prazno, kako veliko je in kakšna je najemnina. Zato se bodo v bodoče sprejemle nove prošnje za stanovanja le za eno ali drugo razpisano stanovanje.

u— Tihotapstvo s saharinom cvete. Kriza, ki mnogim siromašnim družinam ne dovoljuje, da bi za svojo kuhinjo natabljali tudi najpotrebnejša živila, brez ovoma v veliki meri pospešuje razmah tihotapstva s saharinom in drugimi umetnimi sladili. Pred dnevi je policija aretirala neko žensko iz Siške, ki se že delj časa bavi s tem poslom ter ima razen saharina zmerom na zalogi tudi primerne količine raznega drugega prepovedanega blaga. Pri hišni preiskavi so ji policijski organi zaplenili nekaj kilogramov najboljših robe, ki jo je dobivala od svojih dobaviteljev od nekdaj s severne meje, hkratu pa so zaplenili tudi večjo vsoto denarja, ki si ga je bila pridobila z nedovoljenimi kupčijami in spekulacijami. Zadevo bo obravnavala tudi mestna občina Ljubljanska.

Iz Maribora

u— Mariborsko Udruženje rezervnih oficirjev je imelo v četrtek zvečer pri »Novem svet« svoj redni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. J. Perhovec. Poročila funkcionarjev so pričala o živahnem odzivu mariborskih rezervnih oficirjev pri predavanjih za rezervne oficirje. Pri volitvah se je izvolil za najimni sprejembeni dosedanjí odbor. Občni zbor so počastili nekateri višji aktivni častniki z mestnim poveljnikom M. Milenkovičem na čelu.

u— Stik med mariborskimi roditelji in vzgojitelji je zelo živahen. To izpričuje lepa udeležba staršev na predavanjih v pedagoški tedni, ki se danes v soboto zaključuje. V četrtek zvečer je predaval prof. Sila o vzgojnih težkočah pri pubertetskimi in je v teku izvajani tehtno u-

Elitni kino Matica — Tel. 21-24

DANES PREMIERA! VELIKI RUSKO-SOVJETSKI VELEFILM

ZLATO JEZERO

Beg skozi pekel gorečega gozda. Boj na življenje in smrt! Visoka pesem pionirjev na Daljnem vzhodu. Predstave ob 4, 7 1/2 in 9 1/4 uri. Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

Iz Celja

u— Odbor za postavitve spomenika kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Celju je imel v četrtek sejo. Predsednik g. dr. Jurjo Hrašovec je poročal, da je bila v smislu soglasnega odobrovanja sklepa razpisana okrožnica po onih 7 političnih sredih (Celje, Gornji Grad, Slovenj Gradec, Konjice, Laško, Brežice, Šmarje), ki pridejo za to zbirko v poštev, na vse urade, društva, župnije, šolska vodstva in posamezne osebe, od katerih je bilo pričakovati ugodnega odziva, ter da je dosežen že lep in ne pričakovani uspeh. Poudarjalo se je na tej seji, da se naj zbirka z isto vneto kakor dosedaj nadaljuje, in se je izrazil želja, da bi v dogledno kratkem času bila dana odboru možnost, da postavitvijo kot znak naše velike ljubezni in hvalečnosti kralju Januku in Mučeniku, ki mu jo ravno mi Slovenci dolgujemo, dostojen spomenik v našem mestu, ki naj še naše pozne potomce spominja na Njega, ki nes je osvobodil in doprinesel največji žrtev za domovino. Zbirka se torej nadaljuje in se pozivajo vsi, ki dosejajo iz kakršnekoli razloga se niso poslali svojih prispevkov, da to kmalu storijo oziroma da tudi oni, ki so že dali, še vnovič po možnosti prispevajo. Delanja naj kažejo, kar čutimo v naših srcih! Čuvajmo Jugoslavijo vsikdar in proti vsakomur.

u— Celjani! Vsi, ki pridete 2. maja v Narodni dom, ne boste preživeli samo nekaj prijetnih uric, temveč pomagali boste tudi zbrisati del dolga z našega Celjskega doma v Bakuro. Pripomogli boste prav tako nekaterim siromašnim, izžranim, v rasti zaostanim in telesno slaboim otrokom do okrepčila v tem domu. Ni torej ne ubijajte, odločite se in pridite! Prideteljevali vam bo do skušale pričarati majsko cvetje in razpoloženje tudi za stene zaprtih prostorov. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Vabljeni vsi, ki hočejo pokazati razumevanje za smoter prireditve.

u— Prireditve. Koncert komorne glasbe bo priredila celjska Glasbena Matica v četrtek ob 20. v mestnem gledališču. — Podmladec JS na celjski gimnaziji bo priredil prihodnjo soboto v Narodnem domu običajno vsakoletno akademijo, v nedeljo pa bodo nastopili učenci in učenke na Glaziji s telovadnimi in sportskimi točkami. — Svečana blagoslovitev zastave celjskega okrožja, ki ji bo kumoval kraljevič Andrej, bo v nedeljo, 3. maja. Po sprejemu in sprevodu na Glazijo bo tam svečano opravilo, potem povojka do Narodnega doma, kjer bo glavna skupščina sreskega okrožja, pred klovodom na promenadni koncert vojaške godbe. Popoldne bo godba koncertirala na vrtu hotela Union, a strelski družine bodo teknovali v sobnem nagradnem streljanju.

u— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilm »Dečela smeh« in dve predigri.

Opomba: vsa registrirana, god. S. št. 1802 od 11. 3. 1935

mar, ključavničar dr. žel. Alojzij Menh, sodni kolkovnega sodišča Franc Pečnik ter upokojeni višji davčni upravitelj Anton Reher. Namestnika sta višji poštni kontrolor Martin Šetine in učitelj Silvo Rode. V nadzorstveni odbor pa se je izvolil upok. višji davčni kontrolor Josip Masten.

u— Zeni sledil v grob. V So. Dovžah je pred nedavnim umrla žena 70-letnega posestnika B. Kolnika, ki si je ženo smrt vzela tako k srcu, da se je obesil.

u— Mariborski brivci in lasničarji so si na nedeljskem obnem zboru pri »Novem svet« izvolili naslednji odbor: predsednik Fran Novak, podpredsednik Drago Juratič, člani uprave: Marija Fetič-Frankheim, Stefan Dobaj, V. Gjurin, S. Kralj, H. Dobosič, I. Vozlič, St. Lampi, L. Gjurasek. Nadzorni odbor: J. Novšak, A. Zakrajšek, R. Grobelnik.

u— Posestne izpremembe. Zasebnica Martina Schramova je prodala trgovki Hedvigi Malota iz Ljubljane vilo v Strossmayerjevi ulici 33 za 295.000 Din. — Posestnica Marija Hrašovec je prodala Josipu in Ani Kupec hišo v Milinski ulici 37 za 110.000 Din. — Inž. Franc Mikuz je kupil od Bogomira Bračka hišo št. 37 v Turnerjevi ulici za 275.000 Din. — Poslopje Bengerjeve tovarne »Zora« v Ruški cesti 45 je kupila Prva hrvatska štedionica za 700.000 Din. — Odvetniška zbornica v Ljubljani (penzijski sklad) je kupila od elektro-tehnika Alojzija Rečnika parcelo na Kralja Petra trgu za 115.000 Din (811 m²).

u— Spelc in Mušar obojona. Večera dopoldne se je pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča zaključila dvakrat prekinitvena razprava proti 21-letnemu posestniku svinu Francu Mustarju in 41-letnemu posestniku Alojzu Špelcu iz Selnice ob Muri. Mustar je bil obtožen, da je 26. decembra l. 1935 v gostilni na Sladkem vrhu ob severni meji v pretepu udaril z nožico Antonijo Rutarjevo po glavi, da je dan pozneje umrla v bolnišnici. Spelc pa je lažje poškodoval več fantov. Mustar je bil obsojen na tri leta in 2 meseca roboje in na izzubo šestih mesecev za dobo 2 let. Spelc pa na 2 meseca in 10 dni strogega zaporu, pogojno na 2 leti.

Gospodarstvo

Propadanje slovenskega lesnega gospodarstva

V zadnjih 3 letih je lesna industrija v Sloveniji nazadovala za 13%, v ostali državi pa je napredovala za 28%

Kakor je razvidno iz mesečnih statistik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani se zaposlenost v lesni stroki po uvedbi sankcij proti Italiji ni v tako velikem obsegu zmanjšala, kakor so mnogi pričakovali. V gozdno-žagarski industriji je na območju dravske banovine število zaposlenih delavcev v novembru, decembru in januarju nazadovalo za 1544, v februarju in marcu pa se je zopet dvignilo za 845, tako da je skupno število zaposlenih delavcev v marcu znašalo v primeri z lanskim marcem le še 96% zavarovancev.

Kdor vidi samo številke in ne pozna razmer v slovenskem lesnem gospodarstvu, temu bodo morda te številke napreduje vtis, kakor da sankcije proti Italiji niso povzročile škode naši lesni industriji. Take komentarje čujemo v resnici od raznih strani. Zlasti beograjsko »Narodno blagostanje« se zadnje mesece podrobno peča s številkami ljubljanskega okrožnega urada ter z njih zveza zaključek, da se konjunktura v dravski banovini ugodno razvija navzlic sankcijem proti Italiji. Pri presoji navedenih števk na je seveda treba upoštevati še druge momente.

Zaposlenost v lesni stroki dravske banovine je že predlanskim in lanskim letom padla na izredno nizko stanje, ki pomeni za slovensko lesno gospodarstvo pravo nesrečo. Zato predstavlja v dravski banovini nadaljnje poslabšanje, tudi če je v manjšem obsegu, že hudo udarec. Pravo sliko gospodarske katastrofe, ki je zadela naše lesno gospodarstvo pa šele dobimo, če primerjamo razvoj zaposlenosti v lesni stroki Slovenije z razvojem zaposlenosti v lesni stroki ostalih pokrajin. Tu pridemo do značilnega rezultata, da je zaposlenost v lesni stroki dravske banovine, tudi še po letu 1933, ko je lesni izvoz dosegel minimum, nadalje hudo nazadovala, dočim se je v ostalem delu države od tedaj znatno dvignila.

Za vsa država so nam trenutno na razpolago za letošnje leto januarjeve številke, ki so objavljene v četrti številki »Radniške zaščite«, službenega organa Suzorja od 10. aprila. Pri primerjavi letošnjih januarjskih

števk z ustreznimi številkami za preteklo leto in za leto 1933, pridemo do naslednjega značilnega rezultata, ki nam kaže stanje števila zaposlenih delavcev v gozdno-žagarski industriji ter v industriji za pridelo lesa:

	Slovenija	ostala država
jan. 1933	9037	38.357
jan. 1935	9666	42.411
jan. 1936	7891	49.042
razlika naspr. januarju 1935	-775	+6631
%	-9%	+18%
razlika naspr. januarju 1933	-1146	+10.685
%	-13%	+28%

Iz gornjih števk sledi, da je bilo število zaposlenih delavcev v lesni stroki v Sloveniji letos v januarju za 775 ali za 9% manjše, nego lani v istem mesecu, dočim je bilo v ostali državi za 6631 ali za 18% večje. Še značilnejše pa so številke, ki rezultirajo iz primerjave z l. 1933., ko je lesni izvoz dosegel najnižje stanje. Od januarja 1933 se je v dravski banovini število v lesni stroki zaposlenih delavcev zmanjšalo za 1146 delavcev ali za 13%, dočim je v ostali državi v istem času naraslo za 10.685 delavcev ali za 28%. V času, ko se je zaposlenost v drugih krajih naše države v zadnjih treh letih zopet znatno dvignila, je pri nas nadalje nazadovala.

Te številke pa so tudi poučne glede vprašanja, v koliki meri je dravska banovina v zadnjih treh letih participirala pri povečanju lesnega izvoza. Potrjujejo nam to, kar so naši lesni trgovci in industrijski vedno izražali, da je šlo v zadnjih letih povečanje izvoza lesa predvsem na račun Bosne, dočim Slovenija zaradi konkurence preferiranega avstrijskega lesa na italijanskem tržišču ni mogla povečati svojega izvoza, temveč je ta izvoz celo nazadovala. Naravno je, da je slovensko lesno gospodarstvo v takem položaju stalnega nazadovanja in pri kraju svojih moči tem težje obvladati udarce zaradi popolnega zastoja izvoza v Italijo.

Občinske tiskovine niso monopol državne tiskarne

Kakor je »Jutro« svoj čas poročalo, je državna tiskarna v Beogradu 29. februarja objavila v »Službenih novinah« vsem občinam v državi, da je kot svoj monopol izdala vse obrazce občinskih tiskovin, ki jih predpisuje pravilnik o finančnem poslovanju v občinah. V »Službenih novinah« od 9. marca pa je objavila vsem občinam in pobraščenim knjigarnam, da je tiskanje teh obrazcev v privatni izdaji z zakonom prepovedano.

Na to objavo državne tiskarne so gospodarske zbornice v naši državi poslane finančnemu ministru nujne spomence, v katerih prosijo, da se nemudoma prepove državni tiskarni, da bi si lastila monopol za izdajo takih obrazcev in da se odredi takojšen prekliče objave v »Službenih novinah«, ker ni niti z zakonom o občinah ali s kakim drugim zakonom, niti s pravilnikom o finančnem poslovanju v občinah določeno, da bi bilo tiskanje in izdajanje obrazcev za potrebe občin monopol državne tiskarne in je torej objavljen poziv te tiskarne protizakonit. Državna tiskarna je samo državno podjetje in nikakor oblastvo, ki bi smelo nasproti privatnim tiskarnam in trgovcem nastopati avtoritativno in tudi nima pravice, kaj dovoljevati ali kaj prepovedovati.

Kakor poročajo iz Beograda, je trgovinsko ministru z aktom od 21. t. m. sporočilo tamošnjim zbornicam, da je bil poslan vsem banknim upravam razpis, ki opozarja, da so bile prej navedene objave državne tiskarne v »Službenih novinah« protizakonite, ker nobena odredba pravilnika ne govori o načinu tiskanja in izdajanja obrazcev niti o tem, da bi imela državna tiskarna monopol za tiskanje teh obrazcev. Tudi zakon o državnih monopolih od 5. decembra 1931 ne predvideva monopolizacije službenih obrazcev in tiskovin. Državna tiskarna je s svojo objavo tudi prekorajčila svoj delokrog.

Iz vsega tega sledi, da smejo tiskovine za občine izdelovati vse privatne tiskarne in jih občine lahko kupujejo ali naročajo pri privatnih tiskarnah, samo da morajo biti te tiskovine izdelane po določenih obrazcih.

Gospodarske vesti

— Kategorizacija avtobusnih zvez. Z oddelčitvijo finančnega ministra se na predlog generalnega direktorja državnih železnic proglašajo naslednje avtobusne proge za konkurenčne državnim železnicam: Škofja Loka kolodvor — Ljubljana; Ljubljana — Bled; Ljubljana — Zg. Kašelj; Kropa — Kranj — Ljubljana; Mengeš — Kamnik. Delno konkurenčna državnim železnicam je avtobusna proga Ljubljana — Vel. Lašče. Kot nekonkurenčne državnim železnicam so proglašene te le avtobusne proge: Ljubljana — Črnuče; Poljčane — Ptuj; Radeče — Zidani most; Št. Vid — Tacen; Bled jezero — Bled kol.; Bled — Lesce kolodvor; Trbovlje trg — Trbovlje kolodvor; Škofja Loka — Kolodvor; Sv. Lovrenc trg — Sv. Lovrenc kolodvor; Novo mesto — No. co mesto kolodvor; Studenec — Hrastnik kolodvor; Krško ob Savi mesto — Videm Krško kolodvor; Vel. Lašče — Prezid; Novo mesto — Toplice.

— 15 milijonov Din letne premije za zavarovanje ladje »Queen Mary«. Iz Londona poročajo, da bo ogromni luksuzni parnik družbe Cunard White Star Line »Queen Mary«, čim bo šel na prvo vožnjo v Ameriko, zavarovan proti poškodbam in polni izgubi za ves znesek gradbenih stroškov, ki so znašali 4,8 milijona funtov t. j. 1 milijardo 200 milijonov dinarjev. Ker je tako ogromen objekt težko zavarovati po an-

gleška država prevzela riziko za vsoto 1,8 milijona funtov, zavarovalnice pa riziko za preostale 3 milijone funtov. Letna premija bo znašala 1 in 1/4% vrednosti, t. j. 60.000 funtov. Družba bo torej plačevala za to ladjo letno zavarovalnino 15 milijonov Din.

— Nove ugodnosti za avstrijski les v Franciji. V krogih naše lesne industrije je izšlo veliko iznenadenje dejstvo, da je francoska vlada 1. aprila ponovno vzpostavila direktno tarifo za prevoz avstrijskega rezanega lesa v Francijo, ki daje avstrijskemu lesu pri enakih relacijah na francoskih progah znatno nižjo tarifo, nego velja za jugoslovnski les. Ta neenakost je tem občutnejša, ker velja v Franciji za avstrijski les nizka preferenčna carina, dočim se mora pri uvozu našega lesa plačati polna carina.

— Plačilo prevoznih stroškov v inozemstvu. Z odlokom finančnega ministra od 21. decembra 1931, točka 6. je bilo odredjeno, da se za plačilo prevoza lahko prodajajo tuja plačilna sredstva na podlagi tovrstnih listov, in sicer v valuti države, kjer se naj izplačilo izvrši. Na predlog Narodne banke je sedaj finančni minister izdal odlok pod št. 12.693 od 22. t. m., po katerem se ima vprašanje plačevanja prevoza urediti takole: Za plačilo prevoza za uvoženo ali izvoženo blago se lahko prodajajo tuja plačilna sredstva na osnovi pravih dokumentov, to je tovrstnih listov z obračuni špediterjev. Točnost in verodostojnost špediterjskih računov je dolžna overovati s svojim podpisom tiskar, ki preko pooblaščenega zavoda vrši plačilo prevoza. Plačilo prevoza se ne more izvršiti s svobodnimi (zlatimi) devizami za blago, ki se uvozi iz klirinške države, ali se pa izvozi v klirinško državo. Plačilo prevoza blaga v prometu z državami, s katerimi se plačilni promet izvaja po kliringu, zasebnem kliringu ali na osnovi posebnih kompenzacijskih pogodb, se ima vršiti na isti način, kakor plačilo blaga samega, razen če posebne določbe drugače ne odredajo. Izjemno se v upravičenih primerih lahko izvrši plačilo prevoza na drug način, vendar le z dovoljenjem Narodne banke.

Borze

24. aprila. Na ljubljanski borzi so ostali oficijelni tečaj deviz v glavnem nespremenjeni. V pravnem kliringu so se avstrijski šilingi okrepili in so bili zaključeni po 9,20. V Zagrebškem privatnem kliringu so se avstrijski šilingi trgovali po 9,22, španske pezete pa so bile zaključene po 6,81, dočim je bilo za grške bone povpraševanje po 30,50. Nemški klirinški čeki so se trgovali v Ljubljani po 13,98, v Zagrebu po 13,9650 in v Beogradu po 13,96.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bila vojna škoda najprej zaključena po 355, pozneje po 358, ob sklepu pa se je mudil denar po 356 (v Beogradu je bil promet po 357,25). V ostalem je prišlo do zaključkov v 7% investicijskem posojilu po 81 in v delnicah sečrpane Osijek po 140.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2966,01—2980,60, Berlin 1754,91—1768,78, Bruselj 738,18—43,24, Curih 1424,22—1431,29, London 215,27—217,38, Newyork 4338,58—4374,89, Pariz 287,96—289,40, Praga 180,76—181,86. Curih, Beograd 7, Pariz 20,225, London 15,1575, Newyork 307,125, Bruselj 51,89, Milan 24,15, Madrid 41,90, Amsterdam 208,25, Berlin 123,36, Dunaj 56,30, Stockholm 78,15, Oslo 76,15, København 67,6750, Praga 12,69, Varšava 57,7750, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Efeti

Zagreb, Državne vrednote: vojna škoda 356—358, 4% agrarne 47,50—48, 6% beguške 65 den., 7% invest. 80,50—81,50, 7% Blair 71,50—72,25; delnice: Trbovljska 140—160, sečrpane Osijek 135—145. Beograd: Vojna škoda 357—357,50, 4% agrarne 47—47,75, 6% beguške 65,80—66 (65,90), 7% invest. 82,50 den., 7% stabiliz. 80—81, 7% Blair 71,50—72,50 (72), 8% Blair 81,50—82, Narodna banka 6350—6370, PAB 241—242 (244).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 24. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 100,75, za julij 91,375, za sept. 90; kornuza: za maj 64,75, za julij 62,50. + Winnipeg, 24. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 81,75, za julij 82,75, za okt. 83,875.

+ Novosadska blagovna borza (24. t. m.) Tendence: žitni — Pšenica: baška in sremska 140—142; okolička Sombor in banatska 139—141; baška ladja Tnsa 142—144; ladja Begej 141—143, slavonska 144. Oves: baški, sremski in slavonski 124—126. Ječmen: baški in sremski 64 kg 132,50—135. Kornuza: baška, sremska in banatska 101—104. Moka: baška in banatska »0« in »0gg« 232,50—142,50; »2« 216,50—222,50; »5« 192,50—202,50; »6« 172,50—182,50; »7« 142,50—152,50; »8« 100—105. Otrobi: baški, sremski in banatski 98—102. Fižol: baški in sremski beli 167,50—172,50.

+ Budimpeštanska termiska borza (24. t. m.) Tendence: stalna. Pšenica: za maj 15,68—15,69; kornuza: za maj 12,46—12,49, za julij 13,02—13,04, za avg. 13,19—13,20.

BOMBAZ

+ Liverpool, 23. aprila. Tendence: stalna. Zaključni tečaj: za maj 6,26 (prejšnji dan 6,26), za dec. 5,66 (5,68). + Newyork, 23. aprila. Tendence: stalna. Zaključni tečaj: za maj 11,58 (11,55), za dec. 10,41 (10,40).

ERASMİK

TOALETNA MILA IN PRÉPARATI

Vaše zobe boste obvarovali z ERASMİK MILOM IN PASTO ZA ZOBE. Za ugodno brijete uporabljajte ERASMİK MILO ZA BRITJE.

Za ureditev cete od št. Jurja do št. Ruperta

Celje, 24. aprila

Banska uprava v Ljubljani je v letih 1934—35 s sodelovanjem sreskega cestnega odbora celjskega mnogo stonila za ureditev cestne zveze št. Jurij — št. Jakob. Dala je pri prepotrebni cesti so zelo lepo napredovala, kar je med prebivalstvom teh zapuščenih in od prometa zaprtih vasi vzbujalo mnogo zadovoljstva, ker se je tako odprla edino možnost prometna žila proti št. Juriju in so tudi revni ljudje teh hribovitih krajev v težkih časih z delom na cesti nekaj zaslužili. Vsa ta dela so bila že lanskega jeseni poplomo ustavljena. Ista usoda je doletela tudi dela na cesti Seča vas—št. Rupert, za kar je banska uprava že v juliju 1935 odobrila izrednega fonda 15.000 Din. Od tega odobrenega zneska pa je občina št. Jurij pri Celju, ki vodi ta dela, prejela lani v decembru le 5.000 Din. Ta znesek je bil porabljen za mezde delavcev pri popravilu ceste odnošno za mezde delavcev, ki so lomili in drobili kamene za gramoz. V glavnem je bilo mogoče pripraviti samo potrebni material in le delno pogromoziti cesto, ki je v obupnem stanju, ker se dela nedodolga škoda na temelju ceste samem, ki je bil pred leti s težkimi žrtvami zgrajen. Gramoz leži zdaj zložen ob cesti in čaka, da se ga kdo umili. Ljudstvo se v skrbih in obupu vprašuje, kako bo svoje breme pridelo po itak že smrtonosnih cestah spravilo v denar. Mesece in mesece že čitamo o javnih delih in poslušamo lepe besede o potrebi teh javnih del, dejani pa ni in zaslužka ni za golo življenje.

ONI, KI MNOGO JEDO IN VELIKO SEDE TER ZARADI TEGA NAJČESNEJŠE TRPE NA TRDI STOLICI, naj pijejo dnevno po eno čašo naravnega

FRANZ - JOSEFOVE

grenčice, ki jo je treba prej nekoliko segreti. Davno preskušena

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinku. Ogi. reg. št. 15.685/35

Naše gledališče

DRAMA

Sobota 25. aprila. Prva legija. Premiera. Red A.

Nedelja 26. aprila: ob 15. uri: Tuje deta. Izven. Cene od 10 Din navzdol. Ob 20. uri: Prva legija. Izven. Cene od 24 Din navzdol.

OPERA

Sobota 25. aprila: Truladur. Gostuje Marij Simenc. Red B.

Nedelja 26. aprila: ob 15. uri: Apropoz, kaj dela Andula? Izven. Cene od 24 Din navzdol. Ob 20. uri: Lucia di Lammermoor. Izven. Cene od 36 Din navzdol.

Sentjakobsko gledališče. Nedelja 26. aprila: Na Trški gori. Popoldanska predstava.

Mariborsko gledališče. Sobota 25. uri: Micki je treba moza. Igra dramski odsek gasilske čete iz Cerkovec.

Nedelja 25. ob 15. Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron. Znižane cene. Zadnja popoldanska predstava. Ob 20. Ples v Savovu. Znižane cene.

Najboljši strokovnjak.....

zelo težko ugotovi napake v materialu. - Vsled tega pazi na znak kvalitete „Palma“, ki uživa zaupanje osega sveta.

PALMA

GUMI-PODPETNIKI
JUGOSL. IZDELEK.

Dobe se pri vsakem čevljarjem mojstru!

Sokol

Izbirna tekma za olimpiado v Berlinu

Ljubljana, 24. aprila

Kakor smo že poročali bo v nedeljo 26. t. m. prva izbirna tekma naših Sokolov za telovadno tekmo na olimpiadi v Berlinu. Naši Sokoli so imeli dozdaj dve pregledni tekmi, ki sta pokazali, da razpolaga naše sokolstvo s prav dobrim telovadnim materialom in da moremo na težki berlinski tekmi pričakovati najboljših uspehov. Vaje za tekmo so dokaj težke in zahtevajo od posameznih tekmovalcev izredne vztrajnosti in napora. Z največjim zadovoljenjem moremo ugotoviti, da so naši tekmovalci na zadnji pregledni tekmi tudi to preizkušnjo prestali, zlasti mlajši tekmovalci so pokazali presenetljive uspehe.

V nedeljo bomo imeli priliko videti pri izbirni tekmi zopet naše stare in preizkušene borce, ki so se pomerili že na večjih mednarodnih tekmah in na dveh olimpiadah. Kolikor poznamo te naše brate smo prepričani, da bodo v Berlinu zastavili vse svoje sile, da bo uspeh našega sokolstva in naše države nadvse časten. Pri nedeljski izbirni tekmi bodo bratje tekmovali v obveznih in prostovoljnih vajah na orodju ter v obvezni in prostovoljni prosti vaji.

Zelimo našim vrlim Sokolom pri prvi izbirni tekmi kar največ uspehov, v Berlinu pa seveda, da zasedejo kar najčastnejša mesta. Izbirne tekme bodo v nedeljo ves dan od 8. dalje v telovadnici Narodnega doma, nakar opozarjamo sokolsko in ostalo javnost.

Prva seja župnega tehničnega odbora

Prva seja župnega tehničnega odbora po župni glavni skupščini je bila 2. aprila. Novi župni načelnik br. Albin Smole je v svojem nagovoru pozdravil navzoče člane in članice, zlasti pa župnega starosta in župnega prosvetarja. Povdaril je, da to v svojem delu strnil vse dele župne uprave, ker želi, da se upravni, strokovni in prosvetni organi župe skupno posvetujejo o uspešnem delovanju župe in skupno rešujejo njena vprašanja. V svojem nadaljnjem izjavljanju ni mogel prezreti tudi razmer, ki vadijo po nekaterih družstvih, in katere je treba odpraviti. Za poživljenje dela po družstvih, bo župa pošiljala potrebnim društvom posamezne člane strokovnega odbora v pomoč; tam kjer bi tudi taka pomoč ne mogla razmer popoboljšati in kjer niti ne so dani pogoji za obstoj sokolskega društva ali čete, pa bo župa v kratkem storila primerne zaključke. Opozarjajoč na letošnji župni zlet in na priprave je zaključil svoje izbrano poročilo.

Na znanje se je vzel poročilo o izvršnih župnih rodnih tekmah za člane in članice, ki so bile dne 29. marca t. l. za člane na Taboru, za članice v telovadnici I. drž. reāl. gimnazije. Te tekme po udeležbi, žal niso uspeli. Pri članih so tekmovali tri vrste srednjega in pet vrst nižjega oddelka in sta vrsti Sokola I Tabor v obeh oddelkih dosegli prvo mesto, pri članicah pa je tekmovala šest posameznice v višjem oddelku, dve vrsti v srednjem oddelku in štiri vrste v nižjem. V srednjem oddelku je prvo mesto dosegla vrsta Sokola I Tabor, v nižjem pa vrsta Sokolskega društva v Domžalah.

Poročevalec odseka za plavanje je podal poročilo o plavalnem tečaju, ki se je vršil prvič v Ljubljanski župi. Tečaj je trajal od 23. do 28. III. v zimskem kopališču SK Lirija. Udeležilo se ga je 11 bratov in 10 sester iz 10 društev. Udeleženci tečaja so se seznanili z vsemi vrstami plavanja in predelali vse skoke v vodo. Predelali se je način reševanja utapljajočih se, ter tekmovalni red teoretično in praktično. Razen tega so bile v tečaju tekme v plavanju in skokih, katerih so se udeležili vsi tečajniki (ee). Izvršila so se predavanja o masazi, o načinu organizacije plavanja ter vse potrebno za pričetek uspešne uvedbe plavanja v župnih edinicah.

Zbor sokolstva ljubljanske župe se bo vršil po določenem načrtu in sponoru, ki bo v kratkem poslan vsem edinicam.

Dva nevarna požara

Muraka Sobota, 24. aprila.

Pred dnevi je sredi noči začelo greti gospodarsko poslopje posestnika Perše Stefana v Gornji Lendavi. Kljub pomoči gasilcev je vsa zgradba s vrnjaki in s shrambo za krmo vred zgorela. Žrtev plamenov je postalo tudi vse gospodarsko orodje. Perša trpi veliko škodo, ker je bil zavarovan za malenkostno vsoto. Ogenj je najbrž nastal tako, da je kdo izmed domačih vrgel ogorek cigarete v listje.

Prejšnjo nedeljo ponoči pa je gorelo v sosednjih Martjanjih, kjer je postalo žrtev plamenov veliko gospodarsko poslopje predsednika občine g. Vezirja. Domača gasilska četa in gasilci iz Murake Sobote, ki so prihiteli z motorno brigado, so ogenj omejili in obvarovali sosednje zgradbe. Škoda je velika. Vsi znaki kažejo, da je bila na delu zločinska roka. Orožniki pridno poizvedujejo za požigalom.

Škofjeleški Sokol se pripravlja na praznovanje 30letnice in bo imel vrsto raznih prireditev, ki naj pokažejo uspešnost društvenega delovanja. V nedeljo 26. t. m. uprizaro dramski odsek »Rokovnjače« rešuje br. Vojteha Debeljaka, a ostalo vodstvo je v rokah br. Bobiča (pevskega zbor), br. Lesjaka (salonski društveni orkester) in br. Košce, ki mu pripada inscenacija. Pri igri bo sedovalo okrog 80 ljudi. Sodelovala bo tudi članica ljubljanske opere ga. Pavla Škerjančeva. Dalje bo poseben glasbeno-pevske večer naših Sokolov in Sokolice. Glavni nastopi bodo v juliju, ko bo v Škofji Loki zlet kranjske župe in bo ob tej priložnosti tudi otvorjeno novo letno telovadišče v Puštalju. Pravkar je izdelan lik ptice Sokola in bodo skoro 100 kg težki odliček nermestili na visok steber pri vходу v telovadišče. Vse sokolsko članstvo je pridno na delu, da se bo jubilej dostojno praznoval.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

— Opereta Mam'zele Nitouche. Med najagilnejše sokolske edince lahko prištevamo Sokolsko društvo na Jesenicah, katerega dramatični odsek je uprizaril pred kratkim Hervejevo opereto »Mam'zele Nitouche«, ki je v vsakem pogledu uspela in je nedvomno pravi glasbeni dogodek za dovolj kritično jeseniško publiko. G. Klavora je izrežiral opereto zelo učinkovito in je nudila gledalcem mnogo dejanja, gibanja in izprememb ter mu gre vse priznanje. Zelo primerne so bile tudi nove inscenacije, dekoracije in kostumi. Kapelnik orkestra, duša muzikalnega vodstva g. Kleč se je z vidno ljubeznijo oprjel svojega odgovornega dela in ga izvršil nad vse častno. Orkester, ki je dovolj težko Hervejevo muziko popolnoma obvladal, je bil deležen nedolžnega priznanja z g. dirigentom na čelu, ki ga je vodil s prirojenjo energijo in rutino. Sokolsko društvo je lahko ponosno na svoje marljive godbenike. — Pohvalno moram omeniti tudi originalni balet, katerega je nastudiral g. Merlak. Naslovno partijo Mam'zele Nitouche, vlogo »Denize« je kreirala simpatična gospodična Mihalca Petričeva. Dokazala je lepo pevsko znanje, dostojno igro ter je svojo vlogo podala inteligentno in pristržno. Za svojo kreacijo je žela mnogo odobranja. — G. Črnko se je vneto pogolbil v dovolj težko Celestinovo dvojno življenje in je svojo nelahko partijo rešil z njemu lastno pogovitvijo in odersko nadarjenostjo. — G. Lampreht je bil pristen operetni major, ropotajoč, hrumeč in, kakor se v opereti spodobi, tudi primerno trčen. Lahko so ga potegnili vsi, če celo po Švejkovem vzorcu možno pretirano prikojenj Loriot — g. Vister Gregor, ki je žel aplavze kar na odprti sceni. — Zadovoljiv je bil tudi g. Humer v vlogi poročnika Champlatreuxa. Gdč. Tatjana Obersnelova je elegantna, močno prikupna šarmantna Korina, ki s svojo zmagovito in neprisljano igro osvaja publiko, ga. Pepca pa se je predstavila kot prava dostojanstvena samostanska predstojnica. Končno naj omenim še gledališkega ravnatelja g. Pogačnika, režiserja g. Plajha in ostali številni zbor. Vsi so prav lepo rešili svoje naloge in so bili deležni topliga priznanja. »Mam'zele Nitouche« je posebni dogodek za Jesenice! Poglejte si jo vsi! Zadovoljni boste vi, hvalečni pa vam bo tudi dramski odsek in njegova balajna. Prihodnja repiza bo jutri v nedeljo 26. t. m. popoldne. — 8.

— Kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob pol 9. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. pop.) vefilem »Grof Monte Christo« po znanem Dumasovem romanu. Dodatki običajni. — Sledi »Čaršavska knežinja«.

— Sokolsko društvo Jesenice priredi v nedeljo, 26. t. m. ob 1/3. zadnjikrat opereto »Mam'zele Nitouche«. Vstopnina zelo znižana. — Zeleniške zveze ugodne.

Iz Kranja

— Kino Narodni dom predvaja danes in jutri v nedeljo pustolovni vefilem »Rumeni pekel«.

Iz Trčiča

— Kino predvaja danes in jutri v nedeljo krasen nemški film »Žena, ki ve, kaj hoče«. Kot dopolnilo risane šale in Paramountov tehnik.

Iz Ptujja

Zdravnik v vlogi detektiva

Koža — zrcalo zdravja — Izkušnje dermatologa prof. dr. Oppenheima

Od drugega človeka in od nas samih se vidimo v zrcalu prav za prav samo kožo, to je tako samo ob sebi umevno, da se tega niti več ne zavedamo. Kadar pravimo: »Dobro izgledate« se nanaša to vendar le na vidno kožo. Vsakdanja izkušnja je s tem v popolnem skladu z znanstvenim spoznanjem, da se stanje vseh organov in s tem zdravje zrcalita kakorkoli v koži. Baš zavoljo tega se moderni dermatologi zdravniški kožnih bolezni ne omejujejo več na kožo tako, da bi pri tem ostali organizem izgubili iz oči. So v prvi vrsti higieniki.

Kakor odbija med dvema železniskima vozoma je namreč koža vključena med organi v notranjosti telesa in zunanjim svetom, pa mora sprejemati sunke od zunaj in od znotraj. Takšni sunki, ki spravljajo zdravje iz ravnovesja, postanejo posebno močni in čisti pri predelavi najrazličnejših kemičnih snovi. Kemične snovi lahko povzročajo notranjo zastrupitev, ki se pojavlja nazorno običajno najprej na koži. Po drugi strani pridejo škodljive snovi v dotiko s telesom v glavnem preko kože, ki se mora zavoljo svojega izpostavljenega položaja kot prvi organ pomeniti z njo. Posebno česta so zato kožna oziroma organska obolenja, ki se očistujejo na koži v mnogih poklicih, ki imajo opravka z vsakovrstnimi kemičnimi snovmi.

A nikakor ni potrebno, da bi delovali v kakšnem kemičnem obratu, da se seznanimo na neliub način z različnimi zavratnimistrupi. Tako je skoviti dermatolog prof. dr. Oppenheimer imel nekoč opravka z

zastrupitvijo, ki je izvirala od sten. Stenska barva je vsebovala neko, po zakonu sicer prepovedano strupeno primes, od katere je obolela vsa družina, ne da bi prvotno mogli uganiti vzrok. Šele bistro-umnemu detektivskemu delu prof. Oppenheima je uspelo odkriti vzrok in ga odstraniti, kakor je družina tudi točno ozdravela. V tem primeru je šlo za strup po vseh pravilih, so pa tudi snovi, ki večini ljudi sploh nič ne dejo, pri nekaterih pa izzovejo trdovratna obolenja posebno na koži. Po neki ironiji usode vsebujejo takšne snovi posebno mnoga kožna mazila, črtala za ustnice in podobna kozmetična sredstva, ki učinkujejo potem seveda pri občutljivih ljudeh v popolni opreki s svojimi prvotnim namenom ter povzročajo včasih hude okvare kože. Pri izbiri teh pripomočkov je treba torej nekaj previdnosti, uporabljati moramo samo prvovrstne in zajamčeno nesškodljive preparate, kajti drugače se nam zgodi po tistem svetopi-smemskem izreku, da skušamo hudiča izganjati z belecubom.

Ze prej smo omenili, da mora moderni dermatolog pri svojem delu včasih pokazati naravnost detektivsko iznajdljivost. O tem naj navedemo še en primer, o katerem je pred kratkim prof. Oppenheimer govoril v dunajski zdravniški družbi. Stanovallci nekega velikega poslojca v zunanjem dunajskem okraju so dobivali na koži srbeče izpuščaje. Vzrok ni bil znan, zanimivo je bilo vsekakor, da je bilo obolenje omejeno baš na to poslojce. Po drugi strani je pa povzročalo nekaj zmede

dejstvo, da nikakor niso bili vsi stanovallci podvrženi temu obolenju. Zdravnik, ki bi moral ugotoviti vzrok, je imel težko delo. Po dolgem opazovanju in izpraševanju je ugotovil, da kažejo izpuščaje samo tiste stranke, ki imajo navado, da polagajo posteljnino na odprto okno za prezračenje. To je bila majhna sled. Toda kakšen opravek naj bi imelo zračenje z izpuščaji? Sprva ni bilo videti, da bi mogli dobiti odgovor na to vprašanje, potem pa se je pojavil sam od sebe Zdravnik je namreč ugotovil, da so golobi priletavali na posteljnino v odprtih oknih in jo inficirali s svojimi prsičami. Ptičje prsičice sicer »ne gredo« na ljudi, pač pa povzročajo tiste srbeče izpuščaje. Nato so za poskus opustili ta način zračenja posteljnega perila in od tega dne dalje je kožna bolezen izginila sama od sebe.

V. Seeckt reaktiviran

Ob 70-letnici rojstva je nemška vlada imenovala generala von Seeckta za poveljnika 67. pehotnega polka. General, ki je bil zadnja leta instruktor nankinške vojske na Kitajskem, je bil že leta 1919. imenovan za šefa generalnega štaba nemške vojske, ker pa je bil po prepričanju monarhist, je moral zapustiti to mesto. Pod njegovim vodstvom je bil leta 1923. potlačen novembarski puč, zato so mu bili nar. socialisti takrat zelo gorki in so ga imenovali izdajnika nemških koristi.

Drzen roparski napad

Zapestnica iz platine s 440 briljanti

V najelegantnejši in najživahnejši budim-poštanski ulici je bil izvršen drzen roparski napad na odlično draguljarno.

V poslovni lokal draguljarja Emila Neubauerja je prišel gospod kakšnih 25 let, ki si je dal predložiti razne dragocene zapestnice. Potem, ko si jih je ogledal, je dejal da se bo vrnil s svojo ženo. V opoldanski uri je prišla potem elegantno oblečena mlada dama, ki je dejala, da mora počakati na svojega moža, ki ji je obljubil dragocenost v dar. Prosila je draguljarja, naj bi poslal postrežka s pismom h njenemu možu. Naslovila je pismo na »generala Somsaya« v neko trafiko na budimpeštanskem vzhodu.

Komaj se je šel odstraniti si obiskovalka dala predložiti zapestnice. Nekoliko

minut pozneje je vstopil mož kakšnih trideset let, ki si je dal pokazati zlate svinčnike. Med tem se je oglašil telefon. Preden je lastnik stopil iz lokala, je spravljal dragocenosti s pulta. Nato je hotel v sosednem prostoru govoriti po telefonu. Nihče se mu ni oglašil. Gotovo je bil ta poziv domojen. Draguljarju se je videla stvar takoj sumljiva in se je hitro vrnil v lokal, kamor je prispel baš v trenutku, ko sta oba posetnika izropala izložbeno okno in se spustila v beg. Stekel je za njima, pa sta mu v gneči na cesti ušla. Pozval je policijo, ki je ugotovila da sta pobegnila neznanca s platinsko zapestnico, ki je imela 440 briljantov in celo vrsto drugih dragocenih predmetov. Sleda za tatovi seveda ni.

Dokaz za pijanost

Jecljajoči vozači v španiji

V španiji so sedaj s posebno odredbo napravili ločilno črto med nekaznivim »veselim razpoloženjem« in kaznivim pijanostjo. V primeru kakšne prometne nezgode, v katero je zapleten po videzu pijan vozač, napravijo takoj posebno krvno preizkušnjo, ki jasno pokaže, koliko alkohola ima človek v sebi. Če ga ima čez določeno mero, ga kaznujejo brez nadaljnjih ceremonij. V primerih, da ne morejo napraviti takšne znanstvene preizkušnje, morajo policijski organi aretirancu ukazati, naj izgovori posebno težak stavek. Če to zmore, tedaj je samo dobre volje in ga ne kaznujejo še zaradi alkohola, če pa ne zmore, tedaj je to

znamenje, da ga ima pošteno pod kapo. Jecljajoči vozači bodo tedaj v vsakem primeru potegnili krajšo slamico.

Dežniki in gospodarska kriza

Pozabljivi Parižani — Tudi oni imajo več skrbj kakor prej

Pariški uradi za pozabljene in najdene stvari ugotavljajo, da se je število pozabljenih reči od leta 1931. ko so jih našli lahko še 24.000. v lanskem letu zmanjšalo na 16.000 in vidi v tem posledico današnjih slabših gospodarskih razmer. Čudno je sploh, kaj ljudje vse izgubljajo in najdejo. V Nici imajo na seznamu najdenih stvari a. pr. celo vrsto umetnih zobovij, nekoliko pižam, leste in — osla. Parižani izgubljajo sicer manj reči, zato pa so tem bolj površni s rokavicami. V urad za najdene stvari je prišlo lansko leto n. pr. 23.000 parov rokavic, a samo ena lesena noga. Le malo je po vsem videzu ljudi, ki izgube svojo glavo, kajti v Parizu so našli — samo dve lobanji. Tem rajši pa izgubljajo pariški prometni stražniki svoje bele palčice, a katerimi urejajo promet. V uradih jih je lep kup. Dosti manj nego dežnikov pozabijo Parižani navadnih palic, razmerje je tu več tucatov dežnikov proti eni sami palici. Na tisoče in tisoče je pa izgubljenih ključev in celih šopov ključev. Lastniki si

dajejo po vsej priliki rajši nove delati, ne da bi za izgubljene povpraševali po uradih, in tako gredo vsi ti tisoči v določenih presledkih na javno dražbo. Posebno mnogo ključev izgube ljudje v mrzlih in meglenih zimskih dneh ter ob časih nahaoda. To je menda v zvezi s tem, da jemljejo tedaj vse pogostejše svoje robce iz žepov in pri tem je najlepša prilika, da se ključji izmuznejo na tla.

A NEKDOTA

Mladina se je rada posmehovala Diogenu, toda ta se je znal prisrečno braniti. »Bodi previden, da te ta žival ne požre.« je dejal neki mlečnozobec drugemu, ko sta na cesti srečala modrijana v njegovi čudni opravi.

»Bodi brez skrbi, takšne zelenjave ne mara.« mu je bil Diogen prezirljivo pod nos.

VSAK DAN ENA

»Da, čitam že lahko, toda izgovoriti ne morem...«

(Stamford Chapman)

Pogled na Tel-Aviv

kjer je prišlo nedavno do velikih nemur med Arabci in Zidi. Tel-Aviv je izrazito židovska naselbina ter ima novejšo zgradbo

Zasuti v zlatem rudniku

Delničar zlatokopa prosi za pero in papir, da napiše testament

V Moosriverju v Novi Škotski je v neki zlati jami zasulo tri osebe. Tristo mož se je udeleževalo reševalnih del, ki so dospela po osem dnevnih naporih tako daleč, da so mogli nesrečniki govoriti na daljavo in jim dati tekoče hrane ter toplih pižam skozi kovinsko cev. Pri tem so zvedeli, da je eden izmed ponesrečenec že mrtev, ostala dva pa sta do skrajnosti izžrpana.

Navzlic vsem naporom, da bi prišli do

njiju, pa jim to ni uspelo in so morali reševalno delo celo ustaviti. Po zadnjih vesteh sta ponesrečena izgubila že vsako nado, da bi ju mogli rešiti, čeprav ju od tega loči samo še nekoliko metrov zemlje. Eden med njima, zdravnik in delničar jame, dr. Robertson, je skozi kovinsko cev prosil, naj bi mu spustili skozno pero in papir, da bi mogel napisati svojo oporoko.

Psica doji leviče

Materinski instinkt zmagal nad raso

V zoološkem vrtu v Odenseju, glavnem mestu drugega največjega danskega otoka Funena, so imeli te dni vesel dogodek. Levinja živalskega vrta je vrgla namreč nič manj nego pet mladičev. Ker bi mogla mati hraniti le trojico izmed njih, se je ravnatelj živalskega vrta sporazumel z nekim mesarjem, čigar psica je baš v

istih dneh dobila mlade, da bi pasja mati dobila v oskrbo tudi oba leviča. Psico so potem z njenimi mladiči vred spravili v zoološki vrt. Prešlo je nekoliko ur, preden se je psica sprijaznila s tem, da bi dojla tudi leviča, končno pa je zmagal nje materinski instinkt in sedaj se mešana družina prav dobro razume med seboj.

Gobe in vitamini

Prof. Scheunert iz Lipskega je raziskal celo vrsto užitnih gliv glede vitaminov. Odkril je, da vsebuje večina gob te koristne snovi, posebno dosti vitamina D, kar je posebno važno, ker tega vitamina v večini užitnih rastlin ni.

Z davki jih je pritisnil

Angleški finančni minister Neville Chamberlain je obremenil angleške davkoplačevalce z novimi dajatvami, ki bodo rabile za okrepitev vojske, mornarice in oborožitve v zraku.

Potujoče tipkarne

Stiri odpuščene stenotipistke v Ameriki so prišle na originalno misel, da bi si služile denar. Skupaj so si kupile avto, v katerega so vgradile potujočo tipkarno. Z velikimi lepaki na vozilu so pozivale pešce, naj svojo korespondenco hitro zdiktrirajo v njih stroje, za oddajo korespondence na pošto pa so obljubile skrbeti podjetne dame same. Stvar je imela takšen uspeh, da so tipkarice zaslužile celo več nego prej v podjetju, ki jih je reduciralo. Sedaj se pripravljajo še druge brezposelne tipkarice, da bodo sledile vzgledu teh svojih tovarišic.

Resnica ali reklamni trik?

Iz Hongkonga javljajo, da je tam umrl Charlie Chaplin, najpopularnejši filmski komik na svetu

Iz Hongkonga na Kitajskem poroča Reuterjeva agencija, da je na potovanju na Daljni vzhod nenadoma umrl glasovit filmski komik Charlie Chaplin. »Čest se ni potrjena, poročila pa vedo povedati, da je Chaplina doletela smrt tik pred sestankom z Douglasom Fairbanksom.

Charlie Caplin

Najsi bo ta novica resnična ali izmišljena, gotovo je, da prihaja popolnoma nepričakovano in da pomeni za obiskovalce kina veliko senzacijo. Charles Spencer Chaplin je bil židovskega pokolenja in se je rodil v Whitecapelu pri Londonu 16. aprila 1889. Oče in mati sta mu bila varietetska artista in tudi sin je že rano moral okusiti grenkih kruh tega poklica. Šele v Ameriki se mu je nasmešnila sreča. Po svetovni vojni je

osnoval v Hollywoodu posebno filmsko družbo in je sodeloval z Mary Pickfordovo, Douglasom Fairbanksom in drugimi umetniki pri »United Artists Corporation«.

Chaplin je bil nedvomno najpopularnejši filmski komik na svetu, ki se mu je odkril posebno v velikem, človeške tragike polnem filmu »Lov za zlatom«. Oženjen je bil trikrat. Po ločitvi od prve žene se je zvezal s filmsko statistinjo Lito Greyev, ki mu je prizadejala ogromne težave, ko ga je zapustila. Skušala ga je celo onemogočiti v Ameriki, pa ji ni uspelo. Posiljal se je Chaplin umaknil v zatisej, kjer je živel svojemu delu, čeprav z manjšimi uspehi. Njegova zadnja dva filma sta bila »Luči vele-mesta« in »Moderni časi«, ki pa nikakor ne dosežeta grandioznega »Lova za zlatom«.

Ali poznate to figuro? Nedvomno ste jo že videli v kinu, ko so predvajali »Lov za zlatom«

10 zapovedi za Podonavje

Program madžarskega profesorja Hantosa

Znani madžarski prvoboritelj za boljše bodočnost Podonavja prof. dr. Elemer Hantos je objavil pred prazniki naslednjih deset zapovedi ali želj na naslov ljudstev, ki živijo v tem prostoru:

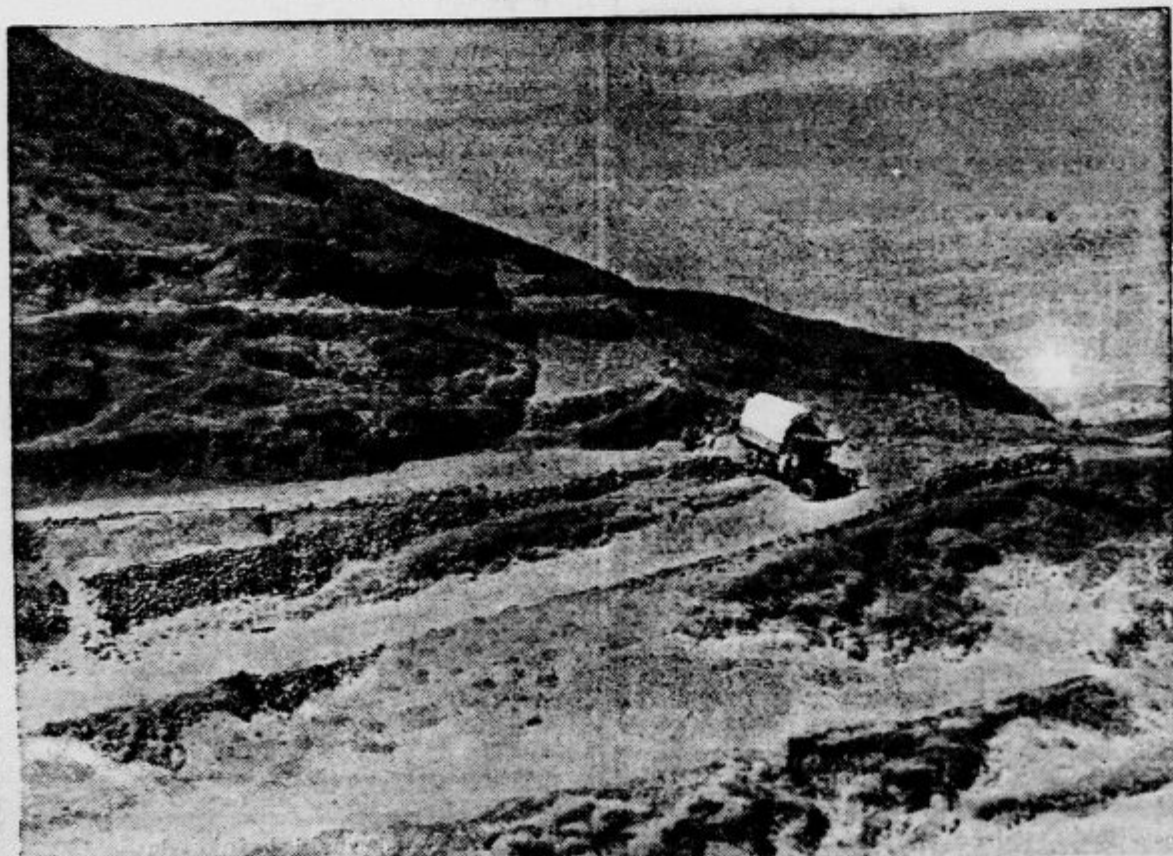
1. Podonavje pripada Podonavcem.
2. Podonavje, ki sta ga narava in tehnika določila za enoto, naj postane tudi politična, gospodarska in kulturna enota.
3. Mnogoštevne meje v tem prostoru naj se nevtralizirajo z medsebojnimi pogodbeni.
4. Mnogoštevna ljudstva podonavskega prostora morajo vzajemno živeti, ker drug brez drugega živeti ne morejo.
5. Podonavje postane življenja sposobno, ko bo uresničilo najboljšo politično, gospodarsko in kulturno organizacijo podonavskih ljudstev.
6. Politično naj se Podonavje razvije v federativno zvezo samostojnih držav.
7. Gospodarsko naj postane Podonavje enotno gospodarsko ozemlje.
8. V kulturnem področju naj Podonavje pospešuje tradicionalno kulturno skupnost ljudstev, ki živijo v tem prostoru.
9. Vsakemu človeku v Podonavju naj se

Tudi veselje ubija

Da more nenadno veliko veselje človeka ubiti, ni nič novega. Posebno tragičen primer te vrste pa se je zgodil pred kratkim v Parizu.

Neki francoski bivši bojevniki, ki so mu l. 1917. v strelskem jarku zmrzile noge in so mu jih morali odrezati, se je moral mnogo let praviati, da so mu priznali invalidsko rento. Ker so zdravniki zanikavali, da bi bila amputacija posledica zmrznjenosti, ki ga je utrpel v vojni, so mu vse instance odbijale prošnje. Intervenciji zveze francoskih bivših bojevnikov je na zadnje uspelo, da so revežu priznali, kar mu je že davno šlo, in priznali so mu tudi pravico do invalidnine za vsa leta nazaj. Ko so mu pa sporočili to veselo novico, je bil tako malo pripravljen nanjo, da ga je od razburjenja zadela kap, zavilo katere je kmalu umrl.

Cesta iz Desija v Addis Abebo

To je cesarska cesta, ki drži iz Desija, ki so ga zdaj zasedli Italijani proti abesinski prestolnici Addis Abebi

Kulturni pregled

Slovenska knjiga o sovjetskem šolstvu

Slovenska šolska matica je tudi letos prodala svojim članom za boriš 30 Din troje knjig: Pedagoški zbornik (160 str. v 8°), razpravi in članki A. Sovreta, dr. K. Ozvalda, F. Germa, dr. St. Gogale, dr. Jurančiča, V. Brumna, E. Vranca, Drag. Cvetka i. dr.), Matije Senkoviča »Novodobno šolsko delo« in Sergeja Hessena »Petnajst let sovjetskega šolstva in komunistične obrazne politike«.

Medtem ko je druga knjiga namenjena praktičnim šolnikom in bo s svojimi idejnimi smernicami nedvomno oplojila prizadevanja za povzdigo našega osnovnega šolstva, najde tudi čitatelj izven šolskih krogov v Pedagoškem zborniku (uredil dr. K. Ozvald) marsikaj zanimivega. Tako predvsem lepi članek Antona Sovreta »ob dvatisočletnici Horacijeva rojstva«, dr. K. Ozvalda aktualno in široko zajeto razglabljanje o študiju pedagogike (»Na prelomu«), F. Germa prispevek o študiju fonetike in drug.

Najzanimivejša za širšo inteligenčno javnost je knjiga ruskega filozofa in pedagoga Sergeja Hessena »Petnajst let sovjetskega šolstva in komunistične obrazne politike«. Vzgojo novega človeka proglašajo ideologi ruskega boljševizma za enega poglavitnih ciljev komunistične revolucije. Umilivo je, da se ta vzgoja začne v polnem obsegu pri mladini, za katero je svet nov in ki je ne obtežujejo pretekle izkušnje. Zato se prav na mladinsko-vzgojno področje kažejo smotri in metode komunistične obrazne politike. Ker so ti poizkusi nedvomno največji eksperiment, ki je bil izvršen po srednjeveškem krščanstvu na področju mladinske vzgoje, morajo živo zanimati slehernega izobraženca, tembolj še pedagoga.

Sergej Hessen je razdelil svoj spis (84 strani) na štiri poglavja. Na prvem prikazuje tako znano utopično periodo v obrazbeni politiki sovjetske vlade (1918—1921). Ta doba je izvenela negativno; odpravila je stare uredbe, toda reforme v novem duhu so ostale na papirju. Pokazalo se je, da so bile ideje o brezmejni enakosti in prostosti še prezgodnje in komunistična stranaka je z uvedbo NEPA ta obrazbeni program zavrgla. V drugem poglavju obravnava pisec tako znano absolutistično periodo (1922—1926). Za njo sta predvsem značilna preobrazba ideje enotne šole in eksperi-

menti z delovno šolo. L. 1926. je moral izjaviti sam Rjgov, da je treba stabilizirati sovjetsko šolstvo in odpraviti neprestano eksperimentiranje. V tretjem poglavju se seznanjamo z nestabilno stabilizacijo sovjetskega šolstva v letih 1927—1929. Pozitivnega značaja je ustalitev osnovnega šolstva in razmah nacionalnega šolstva. (Načelo pouka v materinščini se uveljavljeno celo za jezike, ki imajo v vsej Rusiji samo 1000 učencev; jezikovna pravilnost je obveljala na vsej rti). Četrto poglavje nam kaže sovjetsko šolstvo v petletki (1929—1934). Tudi tu je še vse polno eksperimentov, vendar je nad vse zanimivo, kako se skuša komunistična obrazna politika prilagoditi očitnim dejstvom in zahtevam življenja, delno tudi za ceno nezvestobe pravovrni marksistični ideologiji. To poglavje sega tesno v naš čas in privede do obrazbenega sistema, ki že v večji meri upošteva izkušnje prejšnjih eksperimentov in se v marsičem vrača nazaj, celo v predoktobrsko dobo. Rusko šolstvo se približuje zapadnim »meščanskim vzorom. Razvojni krog komunistične pedagogike pa označuje pisec z besedami Sigaleva v Dostojevskega »Besih«: »Izhajam iz neomejene svobode, pa prihajam končno do neomejenega despotizma«.

Prof. S. Hessen je seveda prista tradicionalne pedagogike in zapadno pojmovane obrazne politike, zato ne prikriva, da se načelno ne strinja s sovjetskimi eksperimenti. Toda v prikazovanju sovjetskega šolstva je objektivni, posluša se sovjetskih virov in uradnih ugotovitev, izogiba se, da bi namenoma preobrazil kakšno dejstvo in resnico. Njegov spis sicer ni popolnoma brezosebno in hladno poročilo, je pa prepričevalen po svoji očitni težnji, da se pove »po resnici in pravici«, kakor zahteva kritični čut pravega inteligenta. Hessen ne pozna samo senčnih, marveč tudi svetle strani sovjetske vzgoje, utemeljeno pa sklepa, da so nekatera ideološka postavljena načela v praksi neizvedljiva, četudi se izpremeni sistem produkcije, v katerega nevidno in vidno moč verujejo marksisti tako kot kristjani v božjo voljo. — Prevod je gladek in lep, knjiga bo tudi nešolniku razširila otzore.

Slov. šolska matica se je z letošnjimi knjigami zelo postarala. Naj bi njena resna stremiljenja podprli tudi tisti, ki bi bili poklicani, pa stoji ob strani.

ratni toga časa. Konec v umetnostnih zadevah je bil v neposrednem razmerju s tem, koliko so se kršile pravice in zakoni prave umetnosti. Imeli smo umetnost zmene in propadanja, pa tudi umetnost nastajanja in obnove.

Nato se pisec bavi z umetnostjo v sedanjosti Nemčiji, ki je proglasila svobodo umetnosti, v čemer mu ne moremo prirediti, kakorkoli sicer razumemo odpor zoper marksizma, kar je zlasti židovska propaganda, ponujala kot »najmodernejšo umetnost« in kot izraz »svobodnega duha«. Toda dandanes se pod službeno krinko ponujajo drugi, takisto izven zakonom svobodne umetnosti nastali produkti.

Zatem se pisec zaustavlja pri modni kritiki, ki je tudi v Nemčiji še vedno v diskusiji. Gre namreč za »umetnostni boljševizem«. Na vprašanje, kdo je umetnostni »boljševik« odgovarja berlinski pisec: Človek, ki hoče urediti v slikarstvu, kiparstvu ali literaturi marksistično kulturno teorijo, torej »alektični materializem«. Človek, ki skuša zavestno ustvarjati proletarsko, protimeščansko umetnost. Po Nemtzu leži na dani »protislovje« tako glede logike kakor glede umetnostne plati. Izrazito protislovje je, če prenašamo gospodarsko in politično teorijo na umetnostne stvaritve. Dogmatični radikalizem Svjetske zveze je s svojimi poizkusi postavil primer, kam to vodi. Tako je bilo sklenjeno, da naj se po načrtu vzgoji »višje razviti tip stvarjalnega umetnika«. Stvarjalni proces naj bi bil »organiziran« tako, da se »razkrije skrivnost intuicije« in izloči iz ustvarjanja. Ali na to! Na osnovi nekakega načrta naj bi bili kataložni vsi slikarji in kiparji Svjetske unije; samo izvoljenim bi bila poverjena naloga, da ustvarjajo izvirne umetnine. Njih dela bi potem »predelala posebna komisija in jih določila kot normo za grobdno proizvodnjo. Ali pa se spomnimo taš-

stvenega delovanja »Zveze proletarskih pisateljev«, cenzurne instance, ki je zatirala vse, kar se je le za las oddaljilo ortodoksnim teorijam stranke in ki je marksistkega pisatelja poglajala v grob. To organizacijo je Stalin pred nekaj leti razpusil.

Kako nesmiselne so krilatice v umetnosti, pričuje svojočasni spor med nemškimi arhitekti, v katerem so nekateri označevali ravno streho za »boljševiško« umetnostni izraz in strmo za »nacionalni«. Toda v resnici ni nobena streha sama po sebi »nemška« ali »boljševiška«. Gre samo za to, koliko je kotera streha organsko včlenjena v celotno arhitektonsko obliko hiše. To velja tudi za primere, ko nekateri slikarje označujejo za »boljševiške«, čeprav niso to ne objektivno in ne subjektivno. Sploh je treba zavreči tudi zadnje krilatice o umetnosti, kajti čas krilatice res je minil in celo od besede »umetnostni boljševizem« prihaja že duh trohnobe. Tako sodi sodelevac berlinskega lista.

Zapiski

»Življenje in svet« prinese v prihodnji številki, ki izide kot priloga nedeljskega »Jutra«, tole vsebino: Mongolija, izhodilše grozeče vojne (nadaljevanje): Na Durnitor (Josip Lapajne); Borba (Gustav Strniša); nadaljevanje Dumasovega romana »Trije mušketirji« z ilustracijami Nörretrandersa, članek »Krvni pritisk« — naša skrb in številne krajše beleške. V rubriki Iz literarne sveta piše A. Deteljak o portugalskem pisatelju Gutierrezu Gamaru, nepodpisani pisec pa analizira jezik v Zorčevi povesti »Šiški tlačen«. Tehnični obzornik in razne druge rubrike prinašajo obilo zabavnega in poučnega materiala, vmes na so mnoge slike. Vsekako je nova številka Zisa po svoji vsebinski mnogovrstnosti vredna pozornosti vseh naših čitateljev.

S P O R T

Ustanovni občni zbor SK Ljubljane

bo danes ob 20.30 v posebni sobi restavracije hotela »Slonac«. Na pomembno zborovanje, ki naj izvoli delavce, za prosephe sportne Ljubljane vnete može, so vabljeni vsi podporniki in starišine.

Priljubljeni odbor.

Službene objave LNP

27. seja p. o. 22. aprila 1936.

Spored prvenstvenih tekem dne 26. aprila:

V Ljubljani: igrišče Jadranca ob 13. Mars; Grafika, ob 14.40 Svoboda; Reka, ob 16.20 Jadran; Slovan, službojuči Plundner. Vsa klub postavi po tri reditelje. Igrišče Reke ob 9.15 Svoboda jun.; Reka jun., ob 10.30 Slavija; Zalog, službojuči G. Drašler. Vsa klub po tri reditelje. Igrišče Mladike ob 10. Jadran jun.; Mladika jun., služb. Kaučič. Vsa klub po tri reditelje. Igrišče Korotana ob 1. Korotan jun.; armos jun., službojuči Pokovec. Vsa klub po tri reditelje.

V Mariboru: igrišče Maribora ob 15.15 Maribor; Atletiki, službojuči Frankel, rediteljstvo Maribor.

V Lendavi: igrišče Lendave ob 15.30 Lendava; Mura, služb. Mihofer Lendava rediteljstvo.

V Mengšu: ob 16. Mengeš; Kamnik, služb. Lipar, Mengeš rediteljstvo.

V Domžalah: ob 16. igrišče Diska, Disk; Domžale, službojuči Zigon, vsak klub po pet rediteljev.

V Trbovljah: ob 16. Dask; Retje. Igrišče in služb. odborniki po določilu o.o. v Trbovljah.

V St. Vidu: igrišče Broda ob 16. Brod; Mladika služb. Petrič, Brod osem rediteljev. V Radečah: igrišče Radeč ob 16.30 Radeč; Laško (poskusna tekma) Službojuči predsednik Radeč, Radeč 5 rediteljev. Prijateljska tekma v Celju. Celje: Amater (Rapid).

Verifikacije igralcev: s pravico nastopa z dnem objave (ker so bili že čitani) za Svobodo Lj. Zadrevac Karel, Dekleva Maks, Janežič »Krel«, za Slovan Lj. Crnjatov Božidar. — S pravico nastopa 3. maja t. l.: za Svobodo Lj. Sinkole Rudolf, za Hermes Praunseis Alfonz, Lipovšek Ferdinand, za Slavijo Lj. Vidic Andrej, Slabina Ignacij, Zajc Zvone, Remic Jože, za SK Ljubljano: Lah Sandi, Lah Vilbald, Žitnik Ludvik, Slapar Franc, Jug Franc, Rožič Miroslav, Žitnik Vinko, Grinjal Jože, Sočan Julij, Kroupa Franc, Zargi Silvo, Miheč Jože, Hacler Leopold, Kroupa Pavel, Gionar Jože, Zupančič Boris, Erber Drago in Aljančič Ernest, Vovk Dare.

Za Korotan, Kranj Unterreiter Josip, za Slovan Dobrolet Miodrag, za Grafiko Bizjak Emil, za Slavijo Ban Ivan, za SK Moste Klaužer Bogomir, za Soro »Škofja Loka Rogač Marjan, Kusterl Slavko, za Rapid (Maribor) Kramberger Franc, Wagner Viktor, Perko Ivan. — S pravico nastopa 3.8. in 3.11. 1936 za Grafiko, Lj. Rozman Miroslav.

Čitajo se s tem, da bo sledila verifikacija po nakazilu taks, odnosno po spopolnitvi podatkov itd.: za SK Radeč Sabo Janko, Vidmar Miro, Zahraštini Ivan, Jakša Robert, Siljan Marjan, Simončič Štefko, Sotlar Henrik, Kamnikar Darko, Koren Marjan, Musar Viktor, Koe Milan, Sotlar Jože, Lindič Slavko, Kossel Alojz, Felser Maks, Ravnikar Benko, Lenardič Stane, Jazbec Ivo, Müller Perdo, Sotlar Alojz Zander Slavko, Nemec Marjan, Pohar Lado za Svobodo Lj. Butara Dudo, za SK Amater. Trb. Majcen Milko, za SK Kamnik Suštaršič Franc in Vidmar Ignacij.

(Nadaljevanje sledi).

Službeno iz LNP (iz predsedstva). Odrjeja se v nedeljo 26. t. m. tekma dveh ljubljanskih moštev na igrišču Ljubljane, pričetek ob 16. predtekma ob 14.15. Naproša se podsvetovni kapetan, da nominira moštvi. Službojuči Jurka, v blagajno postavlja Hennes in Ljubljana po enega moža.

Službeno iz LNP. Za tekmo 26. t. m. na igrišču Ljubljane določeni moštvi: »A«: Rožič, Jug, Bertonec, Sočan, Slamič, Boncelj, Slamberger, Grinjal, Zupančič, Jež, Slapar. »B«: Logar, Hacler, Žitnik I., Sinkovec, Košenina, Lah, H. Derenda, Brodnik, Janežič, Svetic Vilj, Radeč. — Rezerve Kukanja, Kolmančič, Lah I., Jug I. — Čamerič I. r.

Službeno iz 8. o. LNP. Delegacija se za tekmi 26. t. m. na igrišču Ljubljane: predtekma Kušar, glavna tekma Derdaj.

NI VSE ENO,

da li kupite kakršnokoli modro galico ali modro galico, ki vam jamči za uspeh. — Zato zahtevajte izrecno 99-100% preskušeno

MODRO GALICO

„ZORKA“

»Giornale di Gorizia« doletela enaka usoda kakor nekoč »Voce d'Isonzo«, le da je sedaj na drugi strani izostalo takratno indirektno priznanje.

Križarka »Garibaldi«

Kakor obirno poročajo tržaški listi, so v tork v ladidelnici »sv. Marka« splovili v morje novo 8000 tonsko križarko »Garibaldi«. Istega dne je bila v Speziji splovljena enaka križarka »Duca degli Abruzzi«.

»Garibaldi« spada med križarke lažjega tipa, kakršnih imajo v Italiji sedaj že 12. Dolga je dobrih 180, široka 18 m ter razvija s svojimi motorji povprečno brzino po 35 vozlov na uro. Oborožena je z 10 topovi kalibra po 152 mm, s 4 protiletalskimi topovi po 100 mm in drugimi manjšimi topovi. Ladjba bo razpolagala tudi s 4 letali.

V zvezi s tem poroča »Piccolo«, da so jadranske ladidelnice (Trst, Milje in Tržič) za časa fašističnega režima zgradile za italijansko in druge vojne mornarice že celo vrsto vojnih in pomožnih ladij s skupno tonažo 86.143 ton.

Drobne novice

V Gorici sta obsojena Lojze Drigo (t) in Maksim Sturmi (Sturm?) iz Ločnika na večjo denarno globo, ker njuna sinova nista redno zahajala k predvojskim vojnim vajam.

Za poveljnika puljske pomorske vojne baze je bil imenovan admiral Peter Barone, dosedanji poveljnik vojne baze v Massau. Admiral Castracane, ki je doslej popeljeval vojni bazi v Pulju, je bil pridelen ministrstvu vojne mornarice.

V Opatiji so se mudili te dni dr. Leo Neumann z gospos in zdravnik dr. Milan Radin. V Zagrebu, odvetnik dr. Ivo Benkovič iz Ljubljane in dr. Franc Holzacker z gospos iz Kranja.

Na lovransko obrežje je morje napravilo trupli dveh ribičev s Cresa. V utopljenih so prepoznali 25 letnega Ivana Roso in 25 letnega Ivana Sintiča.

V Grahovem je 22 letni Leopold Golob tako nesrečno padel v neko jamo, da je dobil smrtno notranje poškodbe. Umrl je v gorški bolnici.

V Grgarju je 13letni Florijan Gojlat našel granato in jo skušal razstaviti. Granata pa je eksplodirala in je doletel dobil smrtno nevarne rane na glavi in prsih. Prepeljali so ga v gorško bolnico.

V Opatiji senu je strela udarila v hlev posestnika Franceta Develata. Hlev je pogorel do tal. V njem je poginilo 5 volov. Škoda znaša preko 10.000 lir.

Štiri koncertne prireditve v Ljubljani

Kakor še nobena sezona, je letošnja polna rednih in dobrih koncertnih prireditev. Izkazalo se je nenadoma, da vzlic tudi in toliko raznim splošni krizi vendarle napolnijo zanimive koncertne prireditve če že ne velikih, pa vsaj male dvorane našega mesta. Iz vrste zadnjih koncertov, ki so se vršili po veliki noči, se dvigajo štiri prireditve: koncert tenorista Antona Drmota, III. mladinski koncert prof. Lipovška, III. simfonični koncert radijske oddajne postaje in koncert pevskega zbora »Smetane«.

Tenorist Anton Drmoto se je skoraj nenadno in z bleiskom uveljavil v naši operi kot gost, ki je prišel k nam takorekoč le na kratek počitniški oddih, pa je v kratkem razdobju poleg nekaj gostovanj v operi absolutno tudi solistični koncert v dvorani Filharmonične družbe dne 15. aprila. Spored njegovega koncerta je navajal v prvi polovici samospeve Schuberta, Lajovic in Ravnika, v drugi pa opere arie iz del Mozarta, Puccinija in Čajkovskega. Tako se je koncertant predstavil obenem kot interpret samospevov, ki v mnogočem zahtevajo več tehnike in obvladavanja glasu, kakor pa opere arie, medtem ko je v zadnjih imel priliko pokazati bleisk in brlo glasu ter prednastajanja. Oboje se mu je dobro posrečilo, v prvi polovici gotovo najbolj v Schubertovih pesmih, ki njegovemu lirskemu glasu in enaki interpretaciji gotovo najbolj ustrezajo: Z anjani pa je dosegel velik zunanji uspeh, osobito pri mladini, ki je mladega, nadebnega našega tenorista obslusa z gromovitimi aplavzom. Moralni uspeh je podčrtal tudi odlični obisk tega koncerta. — Klavirski spremljavo solista je vzorno oskrbel prof. Janko Ravnik.

Oživotvorenje mladinskih koncertov mora dati pobudniku, prof. Karlu Jeraju mnogo zadoščenja, saj uživajo ti koncerti, ki so namenjeni prav za prav le mladini, največje zaupanje tudi odraslih, ki obenem z mladino redno napolnijo Filharmonsko dvorano. Tretji letošnji koncert se je vršil v nedeljo, 19. t. m. dopoldne ter je imel za snov klavirske varijacije. Profesor Marjan Lipovšek je v uvodnem govoru prikazal poljudno pojme te kompozicijske panoge, nato pa podal z vestno izpiljeno jasnostjo in stilno interpretacijo nekaj karakterističnih sklad predklasičkov, klasičkov in romantikov pa tja do mladih. Na sporedu so bili zastopniki skladatelji Hans dardel, Haydn, Mozart, Beethoven, Weber, Näd Sattner in mladi Nemec Reutter. Sodeč po veselju, s katerim sprejema mladina tovrstni glasbeni pouk, bi priporočal metodo živnega predstavljanja umetnin kot najbolj pedagoško.

Naša radiofonska oddajna postaja si je stavila v letošnji program prirejanje ljudskih simfoničnih koncertov, katerih tretjeje smo tudi pretekli ponedeljek, dne 20. t. m. v dvorani Filharmonične družbe, ki je postala medtem naša edina koncertna dvorana. Pod vodstvom dirigenta D. M. Šijanica je pomnoženi radijski orkester predvajal klasično in romantično glasbo, ki so jo predstavljala imena češkega klasičnega My-slivečka, Mozarta in Beethovna. Mysliveček je bil zastopan s simfonijo v a-duru, sicer ne prav pomembnim, a značilnim delom zdaj prav kmalu že dvesto let starega in skoraj prav toliko pozabljenega mojstra. Slava tega skladatelja, ki je bil gotovo eden najbolj nadarjenih skladateljev svoje dobe (živel je od 1737. do 1781. l.), je hitro skopnela, čeprav bi posebno v operah zaslužil več pozornosti priročno navdušenja, s katerim so bila njegova dela nekoli sprejeta. — Druga točka sporeda je bil Mozartov violinski koncert v a-duru (K. V. 219), ki ga je zaigral prof. Karlo Rupel s spremljavo orkestra. Interpretacija tega dela je bila v vsakem pogledu vzorna: ne le, da

Krilatice v umetnosti

V velikonočni številki »Berliner Tageblatt« je izšel članek Fritzja Nemitzja »Gegen Schlegelworte in der Kunst« (Zoper krilatice v umetnosti). Pisec pravi med drugim:

Za nami je že inflacija krilatice. Kje so vsi tisti manifesti in programi, ki so razgrevali glave? In kaj je ostalo za njimi? Za samo umetnost so pomenili bore malo ali nič, še manj kakor nekoč politični programi za stranke. Prava umetnost zanika krilatice.

Njih navidezna moč je splahnela v vseh delah. Samo ekscentrični Marinetti je nedavno odkril novo krilatiko: »Po zvečni umetnosti« (aeropittura in aeroplastica) je suha veja futuristični naturizem. Nazaj v mladiko: »velava nova percola in po propagandi teletnega sveta se nenadno pojavljajo na slikah te nove smeri pitane krave na zelenih pašnikih, travnikih in gozdovih, sploh vsi darovi mislere Narava. Marinetti je s svojim novim manifestom še enkrat pozval umetnike, da se nasesa na njih prsih.

Krilatica, ki je nastala pod vplivom pojavov izven umetnosti, je torej izgubila svojo navidezno moč. Zanimiva pa ostaja ideološka in sociološka plat njenega vladanja in hvalježno bi bilo, prav kakor po ueno, če bi bil kdo spisal zgodovino krilatice v umetnosti zadnjih trideset let. Medsebojna trenja in nasprotovanja raznih struj, katerih napeti odnosi niso bili več zdravi, so bila vse kaj drugega kot umetnostna zadeva. Brezskritičnost in arihija v tej produkciji sta bili odraz tistega individualizma, ki se je hotel sprostiti vseh socialnih in nacionalnih vezí in ki je prež za prav tofkel po samem sebi. Zmenda v duhovnih, družbenih in političnih rečeh je naša svojo jasno, kajpiti pa tudi spačeno sliko v umetnosti in lite-

Iz Julijske Krajine

»Giornale di Gorizia« ukinjen zaradi sankcij

Zaradi sankcij je bilo v Italiji ukinjeno že več listov, da se tako doseže prihranke na papirju in drugih sirovinah, ki jih državi tako zelo primanjkuje. Preteklo soboto je v Gorici prenehal izhajati »Giornale di Gorizia«, ki se je tiskal po dvakrat na teden. List v svoji poslednji številki tudi povsem izrečno pove, da je to na višji poziv vsaj začasno njegova poslednja številka. Pozneje, ko se sankcije ukinejo, pa bo morda spet izhajal.

Ukinjen gorjskega lista pa ima, kakor kažejo razne okoliščine in izkustva, še neko drugo ozadje. Znano je, da je tržaški »Popolo di Trieste« fašistično glasilo za svo Julijsko Krajino odnosno vsaj za tržaško in gorjsko pokrajino, a vendar znaša njegova naklada le štiri do pet tisoč izvodov, med tem ko sega naklada »Piccola« ne glede na njegovo opoldansko in večerno izdajo mnogo preko 20.000. Sprito tega in zaradi neznanega števila in obsega oglasov mora list izhajati v skrajnem obsegu in ga mora režim izdatno podpirati. Povrh vsega se mora še z drugimi sredstvi neprestano boriti za svoj obstanek.

Pred leti so ukinili v Gorici nekdanje gorjsko fašistično glasilo »Voce d'Isonzo«. Njegove naloge je prevzel »Popolo di Trieste«, kar je tedaj tudi povsem odkrito razglasil. Spočetka je prinala obirna poročila iz Goriske. Ta njegova rubrika pa se je polagoma zelo skrajšala, ker menda pač ni pripomogla k povznesenju naklade. Morda je tudi zaradi tega pomene prišel izhajati »Giornale di Gorizia«. Pred leti se je v tržaških novinarskih krogih govorilo tudi o fuziji obeh tržaških jutranjnikov, do katere pa zaradi različnih političnih in gospodarskih interesov ni prišlo. Proti koncu preteklega leta je bilo deloma v zaščito njegovih domnevnih interesov začeto uklenje uvažanje in razpečevanje nekaterih inosemkih listov. Morda je sedaj tudi

T
Naznanjamo vsem sorodnikom in znanec, da je naš ljubljani soprog in oče, gospod

Zavrlija Valentin

šolski upravitelj v pokoju, danes po kratki bolezni bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 26. aprila 1936., ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Šoška ulica 13, na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 24. aprila 1936.

Zalujoča soproga AUGUSTINA, SLAVICA in DANICA, hčerki.

T
Tužnim sroem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je dne 23. t. m. po kratki bolezni v 78. letu starosti bogu vdano preminul nepozabni naš soprog, oče, ded, in stric, gospod

Ferdinand Sekovanič

bivši trgovec, hotelar in posestnik na Bledu.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 25. t. m. 1936. v Kostanjevici. Kostanjevica, 24. aprila 1936.

Zalujoče rodbine: SEKOVA, MAJER, SINKOVEC.

